

วารสาร

ปีที่ 16 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม-มีนาคม 2556

วารสารวิชาการ
 ฉบับที่ 1
 ปีที่ 16 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม-มีนาคม 2556
วารสารวิชาการ
 ปีที่ 16 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม-มีนาคม 2556
วารสารวิชาการ
 ปีที่ 16 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม-มีนาคม 2556
วารสารวิชาการ
 ปีที่ 16 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม-มีนาคม 2556

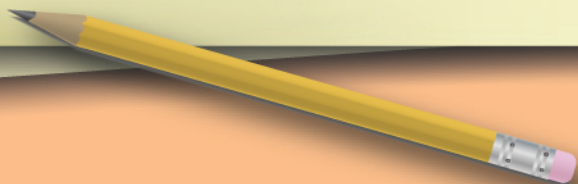
ISSN 1513-0096

บทบรรณาธิการ

วันที่ 2 เมษายน เป็นวันคล้ายวันพระราชสมภพของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ด้วยพระจริยวัตรที่ทรงเป็นทั้งนักอ่านและนักประพันธ์ ทรงมีผลงานพระราชนิพนธ์และพระราชนิพนธ์แปลมากมาย จึงได้รับพระราชสมัญญานามว่า “เจ้าฟ้านักอ่าน” พระองค์ทรงสนพระราชหฤทัยเรื่องการอ่านการเขียนของนักเรียนคราที่ประเทศไทยเกิดอุทกภัยครั้งใหญ่ ห้องสมุดโรงเรียนได้รับความเสียหายไม่น้อยกว่า 2,000 โรง พระองค์มีพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานหนังสือพระราชนิพนธ์ให้โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน และโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นจำนวนมาก ยิ่งความปลาบปลื้มแก่คณะครูและนักเรียนอย่างหาที่สุดมิได้

ด้วยพระจริยวัตรอันทรงเป็นแบบอย่างด้านการอ่าน คณะรัฐมนตรีประกาศให้วันที่ 2 เมษายน ของทุกปี เป็นวันหนังสือเด็กแห่งชาติและวันรักการอ่านของประเทศไทย อีกทั้งได้ประกาศให้ปีพุทธศักราช 2552-2561 เป็นทศวรรษแห่งการอ่าน เพื่อกระตุ้นให้ทุกภาคส่วนเห็นความสำคัญและร่วมกันรณรงค์ส่งเสริมคนไทยทุกเพศ ทุกวัยให้มินิสิยรักการอ่าน ด้วยตระหนักว่าการอ่านมีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต การพัฒนาคุณภาพของประชากร และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ตลอดชีวิต ประกอบกับในปีนี้กรุงเทพมหานคร ได้รับการคัดเลือกให้เป็นเมืองหนังสือโลก (World Book Capital) และประเทศไทยกำลังจะก้าวสู่การเป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน คนไทยจึงควรมินิสิยรักการอ่าน การแสวงหาความรู้ เพื่อจะสามารถพัฒนาให้ก้าวหน้าทัดเทียมกับประเทศเพื่อนบ้านของเราได้ วารสารวิชาการฉบับนี้ จึงนำเสนอบทความเกี่ยวกับการอ่าน ได้แก่ เรื่อง “กรุงเทพฯ เมืองหนังสือโลก” ซึ่งกล่าวถึงยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนกรุงเทพมหานครให้เป็นมหานครแห่งการอ่าน และ “ประสบการณ์ : การพัฒนาทักษะการอ่าน การเขียน และการคิด สาระการเรียนรู้ภาษาไทย นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้นิทานอีสป” นอกจากนี้ยังมีบทความด้านอื่นๆ อีกมากมาย เช่น เกี่ยวกับการสร้างข้อสอบ การจัดการองค์ความรู้ และการป้องกันการทุจริต

สุดท้ายนี้ กองบรรณาธิการขอให้ทุกท่านมีความสุข และฤดูร้อนปีนี้อากาศร้อนมาก ขอให้ระวังไข้หวัดแดด ด้วยความห่วงใย และพบกันใหม่ฉบับหน้า

contents

สารบัญ

- ★ กรุงเทพฯ เมืองหนึ่งสัปดาห์ 2
- ★ การอ่านกับการเขียนเราเรียนรู้คู่กัน 10
ตอนที่ 1 อ่านก็เหมือนเขียน เขียนก็เหมือนอ่าน
- ★ การพัฒนาความคิดเชิงพีชคณิตโดยใช้ Model Method 16
- ★ แนวทางการเขียนตัวเล็กลำหรับข้อสอบหลายตัวเล็กล 28
- ★ ประสิทธิภาพ : การพัฒนาทักษะการอ่าน การเขียนและการคิด
สำหรับการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
โดยใช้งานศิลปะ 44
- ★ สอนอย่างไร...ให้เด็กคิดสร้างสรรค์ 60
- ★ การจัดการความรู้ในสถานศึกษาเพื่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ 72
(School Knowledge Management for Learning Organization)
- ★ ป้องกันการทุจริต ปฐกฐิตสำนึกให้นักเรียน 80
- ★ “ยอดครูผู้มีอุดมการณ์” ปี 2556 88

กรุงเทพฯ

เมืองหนึ่งลือโลก

โดย...สุจิตร์ สุวภาพ

กรรมการพิจารณาทำนุบำรุงศิลปศาสตร์และแนวทางการพัฒนากรุงเทพฯ
ให้ป็นมหานครแห่งการอ่าน

สำนักวัฒนธรรม กีฬาและการท่องเที่ยว, กรุงเทพมหานคร

วัฒนธรรมเรียนรู้ด้วยการอ่านคือหนึ่งในคำตอบที่สำคัญที่สุดของสังคมไทย ด้วยเหตุนี้ในปี 2551 รัฐบาลได้ประกาศให้ “การอ่านเป็นวาระแห่งชาติ” และปี 2552 – 2561 เป็น “ทศวรรษแห่งการอ่าน” ของประเทศไทย กลุ่มภาคีเครือข่ายในกรุงเทพมหานคร ต่างตระหนักในความสำคัญของการอ่าน จึงได้รวมตัวกันอย่างเหนียวแน่น โดยมีกรุงเทพมหานครเป็นศูนย์กลางจัดสมัชชาการอ่านกรุงเทพมหานคร ครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2554 ประกาศรณรงค์ส่งเสริมการอ่านครั้งใหญ่ที่สุดเท่าที่เคยมีในประวัติศาสตร์ของประเทศ จากวันนั้นกว่า 90 องค์กร ได้ร่วมกันลงนามสนับสนุนพันธสัญญา Bangkok Read for Life เพื่อช่วยกันสร้างฐานวัฒนธรรมการอ่านของคนไทยให้เข้มแข็ง เพื่อชีวิตที่ดีกว่าและเพื่อสังคมที่น่าอยู่

ยุทธศาสตร์ขับเคลื่อนการเป็นมหานครแห่งการอ่าน

จากการประชุมภาคีและการจัดสมัชชา ที่ประชุมได้ร่วมกันกำหนดยุทธศาสตร์ 5 ข้อ เพื่อขับเคลื่อนให้การรณรงค์ตั้งแต่ปี 2554 บรรลุสู่เป้าหมายที่จะเสนอตัวเป็น World Book Capital ในปี 2556 และสร้างวัฒนธรรมการอ่านที่ยั่งยืนในระยะยาว ดังนี้

1. ให้มีนโยบายของกรุงเทพมหานครที่ชัดเจนและต่อเนื่อง การเป็นหน่วยงานแกนกลาง กำหนดนโยบาย สนับสนุนการอ่านทั้งด้านงบประมาณ และส่งเสริมการอ่านกับภาคีอย่างจริงจัง รวมทั้งผู้บริหารก้าวออกมาเป็นต้นแบบ ในการรณรงค์

2. ร่วมเปลี่ยนกระบวนทัศน์ สังคมและสื่อสารสาธารณะ ให้ประชาชน ทุกกลุ่มตระหนักถึงความสำคัญของการอ่าน เปลี่ยนทัศนคติ ค่านิยมมา รักการอ่าน ผ่านสื่อสารสาธารณะ โดยใช้สื่อ ทุกแขนงให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายอย่างจริงจัง โดยเฉพาะกลุ่มครอบครัวที่จะเป็นผู้วางรากฐานการอ่านตั้งแต่วัยเยาว์

3. สร้างการมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาคีที่เข้มแข็ง ส่งเสริมสนับสนุนให้กำลังใจซึ่งกันและกัน พัฒนาวิชาชีพของบุคลากรที่เกี่ยวข้องตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำ และทุกส่วนนำทรัพยากรที่มีทั้งแรงกาย แรงใจ ปัญญา ฯลฯ มาร่วมมือทำงานอย่างแข็งขัน เพื่อให้เกิดผลสูงสุด โดยกรุงเทพมหานครเป็นศูนย์กลางประสานความร่วมมือ และสนับสนุนภาคีอย่างเต็มกำลัง

4. เปิดพื้นที่การอ่านที่เข้าถึงง่าย พัฒนาพื้นที่การอ่านเดิม ทั้งห้องสมุด ร้านหนังสือในทุกพื้นที่ให้มีคุณภาพ และบริการอย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมกับการเปิดพื้นที่การอ่านใหม่ๆ ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตเมืองใหญ่ เพื่อให้ประชาชนทุกกลุ่มเข้าถึงการอ่านได้ง่ายที่สุด

5. ส่งเสริมกิจกรรมการอ่านที่หลากหลาย “ทุกคนอ่าน ทุกที่ ทุกเวลา” ทั้งในครอบครัว โรงเรียน สถานศึกษา ศาสนสถาน พื้นที่สาธารณะ สถานประกอบการ ทั้งส่งเสริมการอ่านด้วยเทคนิคและกลวิธีที่เข้าถึงคนทุกกลุ่มวัยอย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกัน

การมุ่งหน้าสู่เมืองหนังสือโลก 2556 (World Book Capital 2013) ตามที่ภาคีการอ่าน กรุงเทพมหานคร เสนอตัวเป็น World Book Capital โดยทุกส่วนที่ร่วมรณรงค์มีพันธสัญญาต่อกันตั้งแต่กลางปี 2553 โดยเริ่มโครงการอย่างเป็นทางการตั้งแต่สมัชชาการอ่านกรุงเทพมหานคร เพื่อให้มั่นใจว่าวัฒนธรรมการอ่านที่เข้มแข็งได้ฝังรากหยั่งลึกอย่างยั่งยืนในสังคมกรุงเทพมหานคร และประเทศไทยอย่างแท้จริง

คณะกรรมการฯ ได้จัดทำเอกสารเสนอต่อองค์การยูเนสโก เพื่อเสนอตัวเป็นเมืองหนังสือโลก ปี 2556 ทั้งนี้มีเมืองหนังสือโลกที่เสนอตัวรวม 7 ประเทศ ได้แก่

กรุงไคโร
สาธารณรัฐอาหรับอียิปต์

เมืองคิวโต
สาธารณรัฐเอกวาดอร์

เมืองเคาซอน
สาธารณรัฐฟิลิปปินส์

เมืองอินซอน
สาธารณรัฐเกาหลี

เมืองชาร์เวีย
สาธารณรัฐอาหรับเอมิเรตส์

เมืองเซินเจิ้น
สาธารณรัฐประชาชนจีน

กรุงเทพมหานคร
ประเทศไทย

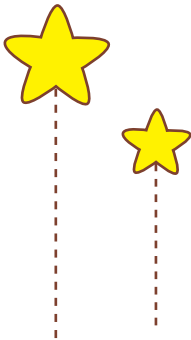

ปรากฏว่า กรุงเทพมหานคร ได้รับคัดเลือกให้เป็น World Book Capital 2013 โดยคณะกรรมการคัดเลือกเมื่อวันที่ 27 มิถุนายน 2554 ณ สำนักงานใหญ่ องค์การยูเนสโก ด้วยเหตุผลที่กรุงเทพมหานคร

“แสดงความมุ่งมั่นที่จะพัฒนากำลังทั้งผู้มีส่วนได้เสียในวงการหนังสือ และภาคส่วนอื่นๆ เข้ามาร่วมมือกันอย่างหลากหลาย พัฒนาโครงการที่มุ่งประโยชน์ต่อชุมชน และมีพันธสัญญาในระดับสูงที่จะผลักดันกิจกรรมต่างๆ ที่เสนอไว้อย่างจริงจัง”

กรุงเทพมหานคร
ได้รับคัดเลือกให้เป็น
World Book Capital 2013

เลขาธิการ IPA - Jens Bammel กล่าวว่า “รู้สึกประทับใจในเอกสารที่กรุงเทพมหานครยื่นต่อคณะกรรมการ โดยมีภาคีการอ่านจากหน่วยงานต่างๆ กว่า 500 องค์กรทั้งในและนอวงวงการ (เช่น ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย) ร่วมกันเสนอโครงการที่ชัดเจน น่าตื่นตาตื่นใจ มีความมุ่งมั่นในการผลักดันให้เป็น World Book Capital ในปี 2013 ในนาม IPA ขอแสดงความยินดีกับกรุงเทพมหานครอย่างจริงใจ เอกสารครั้งนี้มีแนวคิดและการริเริ่มใหม่ๆ ที่น่าสนใจ ทั้งแสดงออกถึงความตั้งใจอย่างสูงที่จะผลักดันให้สำเร็จ เช่น การปรับอาคารศาลาว่าการกรุงเทพมหานครให้เป็น “พิพิธภัณฑ์เมือง” และ “หอสมุดเมือง” และ “พิพิธภัณฑ์การตูนไทย” เป็นต้น นอกจากนี้ IPA ยังยินดีเป็นอย่างยิ่งที่กรุงเทพมหานครเสนอตัวที่จะเป็นเจ้าภาพการประชุม IPA Publishers Conference ในปี 2557 ด้วย ซึ่ง IPA พร้อมที่จะร่วมงานกับชาวไทย โดยเฉพาะสำนักพิมพ์ไทย และ PUBAT เพื่อนำความสำเร็จมาสู่การเป็นเมืองหนังสือโลกของกรุงเทพมหานคร ต่อไป”

สำหรับเมืองที่เคยเป็นเมืองหนังสือโลก ได้แก่

- ★ ปี 2544 กรุงมาดริด ราชอาณาจักรสเปน
- ★ ปี 2545 เมืองอเล็กซานเดรีย สาธารณรัฐอาหรับอียิปต์
- ★ ปี 2546 กรุงนิวเดลี สาธารณรัฐอินเดีย
- ★ ปี 2547 เมืองอันตเวิร์ป ราชอาณาจักรเบลเยียม
- ★ ปี 2548 เมืองมอนทรีออล ประเทศแคนาดา
- ★ ปี 2549 เมืองตูริน สาธารณรัฐอิตาลี
- ★ ปี 2550 กรุงโบโกตา สาธารณรัฐโคลอมเบีย
- ★ ปี 2551 กรุงอัมสเตอร์ดัม ราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์
- ★ ปี 2552 กรุงเบรุต สาธารณรัฐเลบานอน
- ★ ปี 2553 กรุงลูบลยานา สาธารณรัฐสโลวีเนีย
- ★ ปี 2554 กรุงบูเอโนส ไอเรส สาธารณรัฐอาร์เจนตินา
- ★ ปี 2555 กรุงเยเรวาน สาธารณรัฐอาร์มีเนีย และ
- ★ ปี 2556 กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย

นับเป็นความภาคภูมิใจอย่างยิ่งที่กรุงเทพมหานคร
ได้รับการคัดเลือกให้เป็นเมืองหนังสือโลก ซึ่งมีใจเกียรตินิยมที่
ได้รับการคัดเลือกเท่านั้น แต่หมายถึงกรุงเทพมหานคร จะผลักดัน
ยุทธศาสตร์ต่างๆ เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนชาวไทยมีโอกาสเข้าถึง
การอ่านอย่างแท้จริง ไม่ว่าจะเป็นอ่านเพื่อรู้ อ่านเพื่อรัก อ่านเพื่อพัฒนา
คุณภาพชีวิต ให้สมกับการได้รับการคัดเลือกให้เป็นเมืองหนังสือโลก
ในปี ๒๕๕๖

การอ่านกับการเขียน เราเรียนรู้คู่กัน

ตอนที่ 1

อ่านก็เหมือนเขียน เขียนก็เหมือนอ่าน

โดย...สมพร จารุณัฐ

การอ่านและการเขียนเป็นงานที่ใช้
กระบวนการทางสติปัญญาที่คล้ายคลึงกันมาก
เพื่อให้เป้าหมายของงานแต่ละอย่างนั้น
บรรลุเป้าหมาย นอกจากนี้กระบวนการ
ทางปัญญาที่ต้องใช้ในการอ่านและการเขียน
ยังครอบคลุมการใช้สติปัญญาทุกระดับ
ตั้งแต่ระดับต่ำไปจนถึงระดับสูงสุดด้วย
เรามาร่วมกันพิจารณาว่าค่ากล่าวนี้จะเป็นจริง
ได้เพียงไร

ผู้เขียนโดยทั่วไปจะสร้างงานเขียน
โดยอาศัยแผนงานกว้างๆ 3 ขั้นตอน คือ

1. ^๒จันทวางแผนและเตรียมการ
2. ^๒จันทลงมือเขียน และ
3. ^๒จันทปรับปรุง

ในขั้นวางแผนผู้เขียนมักจะต้องสำรวจข้อมูลหรือเรื่องราวเนื้อหาสาระกว้างๆ
ที่ตนสนใจจะเขียนถึงเพื่อตัดสินใจว่าจะเขียนเกี่ยวกับเรื่องอะไร แล้วค่อยๆ กำหนด
ประเด็นให้แคบลงเกี่ยวกับเรื่องนั้นๆ ที่คิดว่าสำคัญและน่าสนใจ การกำหนดจุดมุ่งหมาย
ในการเขียนเกี่ยวกับเรื่องนั้น การกำหนดประเด็นสำคัญที่ต้องการเน้น มักเกิดขึ้น
ในเวลาเดียวกันพร้อมๆ กันไป ผู้เขียนก็จะคิดถึงผู้อ่านเป้าหมายของตนว่าควรจะเป็น
คนกลุ่มใด ผู้เขียนจำเป็นต้องหาข้อมูลและวิเคราะห์เกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้อ่าน
กลุ่มเป้าหมาย เช่น อยู่ในวัยใด มีความสนใจเรื่องอะไร มีพื้นฐานความรู้และ
ประสบการณ์อย่างไร ทั้งเกี่ยวกับความสามารถในการอ่าน และเกี่ยวกับเนื้อหาสาระ
หรือเรื่องราวที่เขาจะเขียน จะได้ประโยชน์อะไรอย่างไรเกี่ยวกับเรื่องที่เขาจะเขียน

การวิเคราะห์เกี่ยวกับผู้อ่านมีผลให้จุดมุ่งหมายในการเขียนและประเด็นสำคัญๆ เกี่ยวกับเรื่องที่จะเขียนรัดกุมและชัดเจนขึ้น ส่งผลให้ผู้เขียนวางแผนต่อไปว่าจะใช้วิธีการหรือรูปแบบการเขียนอย่างไร จะเขียนแบบเล่าเรื่อง พรรณนาเรื่อง หรืออธิบายเรื่องในลักษณะใด จะเลือกใช้ศัพท์และภาษาในการเขียนเรื่องราวระดับใด จะใช้ลีลาการเขียนอย่างเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการอย่างไร จะสอดแทรกอารมณ์ความรู้สึกอย่างไร จึงจะเหมาะสมกับจุดมุ่งหมายและผู้อ่านเป้าหมาย कै้าโครงเรื่อง และรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการเขียน รวมทั้งการรวบรวมข้อมูลทั้งหลายที่เกี่ยวข้องก็จะเกิดขึ้นในขั้นวางแผนการเขียนนี้เอง จากนั้นผู้เขียนก็ลงมือเขียนไปตามแผนงาน และปรับปรุงแก้ไขต้นฉบับงานเขียนให้ดียิ่งขึ้นหรือจนเป็นที่พอใจ กระบวนการของการเขียนที่ผู้เขียนดำเนินการมาจนได้ผลงานเป็นขั้นสุดท้าย ถ้าเรานำระดับการใช้สติปัญญาของ Bloom มาเทียบเคียง ก็จะได้เห็นได้ชัดเจนว่า ทั้งระดับความรู้ ความจำเกี่ยวกับเนื้อหาสาระอันเป็นข้อมูลหรือข้อเท็จจริง ระดับการทำความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า มีอยู่พร้อมมูลในงานการเขียน

งานการอ่านมีลักษณะอย่างไร

ผู้อ่านต้องใช้กระบวนการทางสติปัญญาเช่นเดียวกับผู้เขียนหรือไม่

โดยทั่วไปการอ่านต้องทำความเข้าใจข้อความหรืองานเขียนใด ก็มีกระบวนการที่ผู้อ่านต้องกระทำทั้งก่อนลงมืออ่าน ขณะทีอ่าน และภายหลังการอ่านด้วยเหมือนกัน เบื้องต้นผู้อ่านต้องรู้ว่าตนต้องการอ่านเรื่องอะไรและเกี่ยวกับประเด็นอะไรของเรื่องนั้นๆ คือ ผู้อ่านควรจะต้องมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนในการอ่านเรื่องใดๆ ในการอ่านแต่ละครั้ง จุดมุ่งหมายในการอ่านของผู้อ่านแม้จะเป็นไปได้ว่าอาจยังไม่ชัดเจนในครั้งแรก แต่เมื่อได้เลือกสรรหางานเขียนที่ตนสนใจไประยะหนึ่ง ความสนใจและความต้องการที่จะอ่านเรื่องใดในประเด็นใดก็จะชัดเจนขึ้น ก่อนที่จะลงมืออ่านจริงๆ นอกจากนั้นเมื่อผู้อ่านมีจุดมุ่งหมายในการอ่านที่ชัดเจนแล้ว ผู้อ่านก็ยังสามารถเลือกผู้เขียนเรื่องที่ตนต้องการอ่าน หรือศึกษาทำความรู้จักผู้เขียนเรื่องที่ตนต้องการอ่าน เพื่อจะได้ทราบถึงความรู้ ประสบการณ์ แนวคิด และทัศนคติของผู้เขียน ทั้งโดยทั่วไปและที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาสาระหรือเรื่องราวที่เขาเขียน ซึ่งจะช่วยให้ผู้อ่านเข้าถึงความคิดและจุดมุ่งหมายในการเขียนเรื่องนั้นๆ อันย่อมจะมีผลต่อการทำความเข้าใจงานเขียนนั้นๆ ขณะที่ผู้อ่านอ่านด้วย

เมื่อผู้อ่านตัดสินใจว่าจะอ่านเรื่องอะไร ของใครเขียน และมีจุดมุ่งหมายในการอ่านชัดเจนแล้ว ผู้อ่านก็จะใช้ขั้นตอนการสำรวจก่อนลงมืออ่าน ได้แก่ การดูอย่างรวดเร็ว งานเขียนนั้นมีชื่อเรื่องอะไร มีหัวข้อเรื่องอะไรบ้าง ซึ่งจะบอกให้ผู้อ่านทราบว่างานเขียนนั้นกล่าวถึงเรื่องอะไร มีขอบเขตหรือประเด็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร อาจต้องขำเลียงดูว่าในข้อความ ผู้เขียนใช้คำศัพท์เทคนิคที่น่าจะยากหรือง่ายเพียงใด จากตัวพิมพ์ที่เน้นให้สะดุดตา ผู้อ่านจะอ่านย่อหน้าแรกซึ่งเป็นบทนำ อ่านประโยคต้นในแต่ละย่อหน้า อ่านย่อหน้าสรุปท้ายเรื่อง เพื่อให้ทราบก่อนคร่าวๆ ว่าสาระสำคัญหรือจุดเน้นในงานเขียนนั้นคืออะไร รวมทั้งถ้าในงานเขียนนั้นมีคำถามในตอนต้นหรือตอนท้ายของข้อความ ผู้อ่านก็จะอ่านเร็วๆ ในขั้นตอนการสำรวจก่อนอ่านนี้ด้วย เพื่อเป็นการเตรียมตัวและคาดหวังได้ถึงสิ่งที่จะต้องพบเมื่อลงมืออ่าน และในขั้นตอนการสำรวจนี้เอง ผู้อ่านจำเป็นจะต้องคิดพิจารณาว่า ตัวเรานี้เคยมีความรู้หรือประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องราวและประเด็นต่างๆ ในงานเขียนที่จะต้องอ่านอะไรบ้าง การโยนโยไปถึงความรู้และประสบการณ์เก่าๆ เกี่ยวกับเรื่องที่จะอ่านจะมีผลต่อการทำความเข้าใจเรื่องนั้นมากน้อยเพียงใดด้วย

เมื่อลงมืออ่าน ผู้อ่านควรได้อะไรจากการอ่านของตน ความสามารถในการทำความเข้าใจต้องใช้ระดับสติปัญญาเพียงใดและอย่างไรบ้าง โดยทั่วไปมีการแบ่งระดับการทำความเข้าใจในการอ่านข้อความเป็น 3 ระดับ คือ ระดับการแปลความตามตัวหนังสือ ระดับการตีความหรือการเข้าใจความหมายโดยนัย และระดับการนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ ความสามารถทั้ง 3 ระดับเหล่านี้เป็นงานของการอ่านที่ผู้อ่านจะต้องยึดถือเป็นเป้าหมายเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตและในการศึกษาความสามารถในระดับต่างๆ ทั้ง 3 ระดับที่กล่าวมามีรายละเอียดที่เทียบเคียงกันได้กับระดับการใช้สติปัญญาเกี่ยวกับความรู้ ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่านั่นเอง Marian J.Tonjes และ Miles V.Zintz ได้จำแนกรายละเอียดเกี่ยวกับระดับการใช้สติปัญญาอันเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้จากการอ่านไว้ในหนังสือ Teaching Reading, Thinking, Study Skills in Content Classroom ว่าประกอบด้วย ระดับความเข้าใจตามตัวหนังสือ ซึ่งก็คือความรู้ ความจำ และความเข้าใจ ระดับความเข้าใจโดยนัย ซึ่งก็คือการตีความ

การสรุปสาระสำคัญของความหมาย รวมทั้งการนำความรู้ไปใช้ ระดับความเข้าใจเชิงวิเคราะห์และประเมินค่า และระดับความเข้าใจเชิงสร้างสรรค์ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับสุนทรียะ ความรู้สึกและเจตคติ ความสามารถในการแต่ละระดับดังกล่าวผู้อ่านต้องใช้สติปัญญาทั้งในขณะที่อ่านข้อความและภายหลังเมื่ออ่านข้อความจบแล้ว

ในขณะที่ความรู้และประสบการณ์เดิมๆ มีผลต่อการทำความเข้าใจข้อความที่อ่าน ก่อให้เกิดเป็นความรู้ ความคิด ความรู้สึก เจตคติ และค่านิยมขึ้นในตัวผู้อ่าน ความรู้ความคิดและความรู้สึกที่เกิดจากการอ่านนี้ก็มีอิทธิพลต่อความรู้ ความคิด และความรู้สึกที่มีอยู่เดิมของผู้อ่านด้วยเช่นกัน การอ่านแต่ละครั้งอาจมีผลให้ผู้อ่านได้ความรู้ใหม่ ปรับเปลี่ยนความรู้เดิม เกิดความคิดสติปัญญา และความรู้สึกที่แตกต่างไปจากเดิมและกลายเป็นประสบการณ์เก่าที่จะเป็นพื้นฐานในการอ่านทำความเข้าใจข้อความที่อ่านใหม่ๆ ต่อไป จึงเป็นที่เข้าใจได้ว่า การอ่านจะช่วยเพิ่มพูนความรู้และสติปัญญา ความคิด และความรู้สึกที่ดีขึ้นตามประสบการณ์ที่เพิ่มขึ้น

กระบวนการที่ผู้เขียนใช้ในการเขียน และกระบวนการที่ผู้อ่านใช้ในการอ่าน มีความคล้ายคลึงและเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด โดยมีงานเขียนเป็นสื่อกลาง ขณะที่ผู้เขียนคิดวางแผนเตรียมการในการเขียน ก็จะต้องคิดถึงผู้อ่านเป้าหมายให้เห็นภาพที่ชัดเจน และเมื่อลงมือเขียนก็ต้องใช้ความรู้และสติปัญญาเต็มที่ ที่จะให้งานเขียนนั้นเหมาะสมกับผู้อ่าน ขณะเดียวกันผู้อ่านก็ต้องวางแผนในการอ่าน เลือกสรรงานเขียน ศึกษาผู้เขียน กำหนดจุดมุ่งหมายในการอ่านให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในการเขียนของผู้เขียน และเมื่อลงมืออ่านก็ต้องใช้ความรู้ความคิดเต็มที่ในการทำความเข้าใจ ต้องรู้และเข้าใจวิธีการเขียน ที่ผู้เขียนใช้ เพื่อจะได้ติดตามความคิดของผู้เขียนและเข้าใจความหมายที่ผู้เขียนเสนอได้ เมื่อผู้เขียนเขียนและจะต้องมีการปรับปรุงแก้ไขงานเขียน ผู้อ่านเมื่ออ่านงานเขียนก็จะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงความรู้ ความคิด ความรู้สึกใหม่เกือบทุกคราวไป ความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการทำงานของแต่ละฝ่ายอาจจะมีผลกระทบต่อกันฝ่ายหนึ่ง การศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับงานและกระบวนการทำงานของกันและกันน่าจะส่งผลดีต่อการทำงานของทั้งสองฝ่าย ทั้งงานเขียนของผู้เขียน และงานอ่านของผู้อ่าน

การพัฒนาความคิดเชิงพีชคณิต โดยใช้

Model Method

โดย...แสนน์ นมาขจากกลาง

ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3

พีชคณิตเป็นวิชาที่มีความสำคัญเปรียบได้กับกระดูกสันหลังของวิชาคณิตศาสตร์

และได้รับการยอมรับว่าเป็นประตูสู่ความสำเร็จของการศึกษาคณิตศาสตร์ในทุกๆ สาขา แต่สำหรับในอดีตพีชคณิตเป็นวิชาที่ถูกจำกัดไว้ให้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาเท่านั้น เพราะครูยังมีความเชื่อกันว่าการที่จะเรียนรู้พีชคณิตได้นั้น นักเรียนจำเป็นต้องมีพื้นฐานทางเลขคณิตเป็นอย่างดีเสียก่อน ส่งผลให้หลักสูตรคณิตศาสตร์ระดับประถมศึกษาในอดีตมุ่งเน้นไปที่เลขคณิตเป็นส่วนใหญ่ และการจัดการเรียนการสอนพีชคณิตของครูก็มีลักษณะตัดตอน มุ่งให้นักเรียนเรียนรู้เฉพาะวิธีการหรือขั้นตอนในการหาคำตอบเท่านั้น ทำให้นักเรียนเกิดมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อน ขาดความเข้าใจในเนื้อหา

บทความนี้ขอแนะนำเสนอการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนได้เกิดความคิดเชิงพีชคณิตที่เรียกว่า “Model Method” เป็นการจัดการเรียนการสอนที่ประเทศสิงคโปร์นำมาใช้จนประสบผลสำเร็จ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยรูปแบบดังกล่าว จะเป็นไปตามแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ของ Bruner ที่เน้นให้นักเรียนได้เห็นหรือสัมผัสกับวัตถุหรือสื่อของจริงก่อน (Concrete Representation) ต่อจากนั้นจึงใช้ภาพเป็นสื่อ (Pictorial Representation) ซึ่งใน Model Method จะใช้แถบสี่เหลี่ยมผืนผ้า (Rectangular Bars) เป็นสื่อ และสุดท้ายจึงจะใช้สัญลักษณ์ซึ่งเป็นสื่อนามธรรม (Abstract Representation) เป็นขั้นตอนในการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน ถ้าหากเราดำเนินการตามขั้นตอนดังกล่าว นักเรียนก็จะเกิด Visual Representation ในการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง สำหรับ Model Method ที่ใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนจะมีอยู่ด้วยกัน 3 ลักษณะ คือ

1. The Part-Whole Model
2. The Comparison Model
3. The Change Model

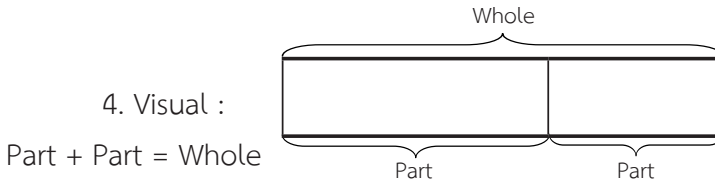
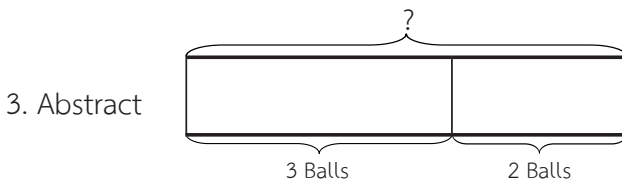
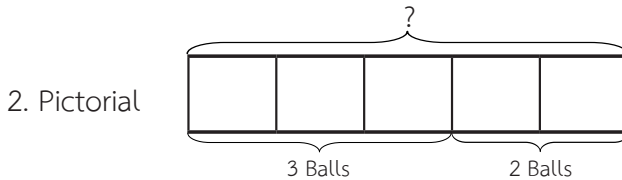
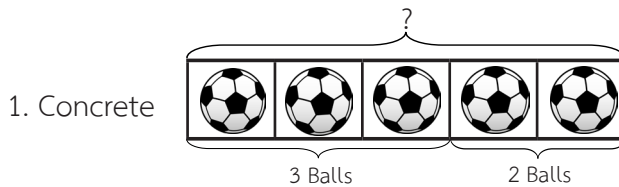
โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. The Part – whole Model

สำหรับ Model นี้จะเป็นการให้นักเรียนได้มองเห็นความสัมพันธ์ระหว่าง ส่วนย่อย (part) ซึ่งอาจจะมียี่งสองส่วนย่อยหรือมากกว่าก็ได้ กับส่วนทั้งหมดหรือ ส่วนรวม (whole)

ตัวอย่างเช่น ถ้าแดงมีลูกบอล 3 ลูก และดำมีลูกบอล 2 ลูก จงหาว่า จำนวนลูกบอลทั้งหมดมีจำนวนเท่าใด

The Part-Whole Model จะมีขั้นตอนตามทฤษฎีการเรียนรู้ของ Bruner ดังนี้ คือ

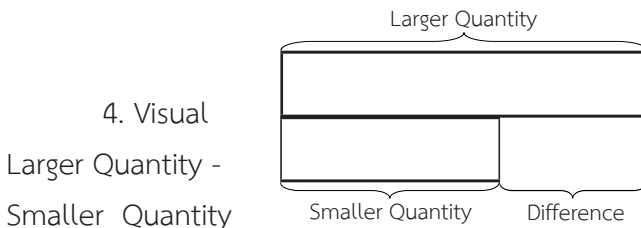
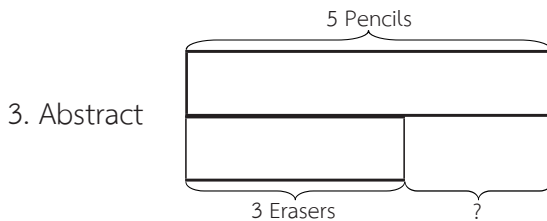
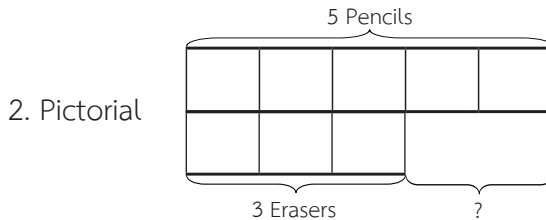
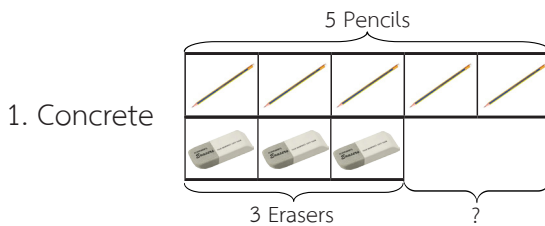

2. The Comparison Model

สำหรับ Model นี้จะเป็นการให้นักเรียนได้มองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งของสองสิ่งหรือมากกว่านั้น พิจารณาเปรียบเทียบปริมาณระหว่างจำนวนที่มากกว่า (Larger Quantity) กับจำนวนที่น้อยกว่า (Smaller Quantity)

ตัวอย่างเช่น ถ้าแดงมีดินสอ 5 แท่ง และมียางลบ 3 ก้อน จงหาว่าแดงมีจำนวนดินสอมากกว่ายางลบอยู่เท่าใด

The Comparison Model จะมีขั้นตอนตามทฤษฎีการเรียนรู้ของ Bruner ดังนี้ คือ

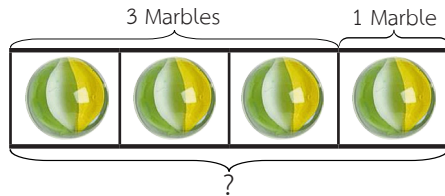
3. The Change Model

สำหรับ Model นี้ หากดูจากภาพด้านล่างแล้วจะเหมือนกับ The Part –Whole Model แต่แนวคิดจะแตกต่างกัน The Change Model เป็นการให้นักเรียนได้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งของหรือปริมาณที่มีอยู่เดิม (Original Value) กับสิ่งของ หรือ ปริมาณที่เพิ่ม/ลดเข้ามา ทำให้เกิดสิ่งของหรือปริมาณใหม่ (New Value)

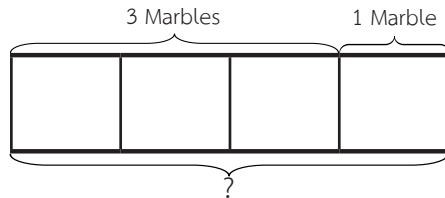
ตัวอย่างเช่น ถ้าเดิมมีลูกแก้ว 3 ลูก ต่อมาดำให้ลูกแก้วอีก 1 ลูก จงหาว่า เดิมมีลูกแก้วกี่ลูก

The Change Model จะมีขั้นตอนตามทฤษฎีการเรียนรู้ของ Bruner ดังนี้ คือ

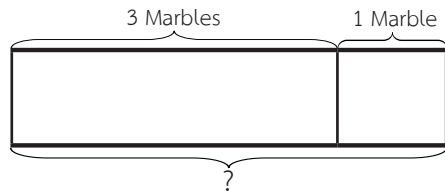
1. Concrete

2. Pictorial

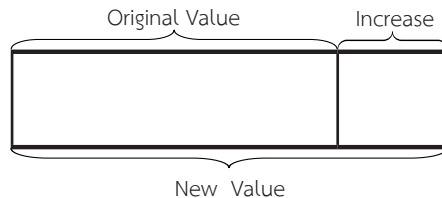

3. Abstract

4. Visual

Original Value + Increase =
New

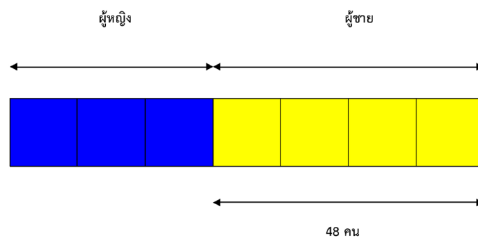
จากขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนตามแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้
ของ Bruner ที่กล่าวมาทั้ง 3 Model นั้น สรุปขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
ได้ดังนี้ คือ

★ ตัวอย่างที่ 1 : The Part-whole Model

โรงเรียนแห่งหนึ่งมีนักเรียนหญิงเล่นบาสเกตบอลคิดเป็น $\frac{3}{7}$ ของนักเรียนทั้งหมด และมีนักเรียนชายทั้งหมด 48 คน จงหาว่ามีนักเรียนหญิงจำนวนกี่คนที่เล่นบาสเกตบอล

แนวคิดที่ 1 : ใช้ The Part - Whole Model

จาก Rectangular Bars จะได้ว่า 4 ส่วน เท่ากับ 48 คน

แสดงว่า 1 ส่วน เท่ากับ 12 คน

ดังนั้น 3 ส่วน เท่ากับ $3 \times 12 = 36$ คน ☐

แนวคิดที่ 2 : ใช้การแก้สมการ

ให้นักเรียนทั้งหมดมี x คน

ดังนั้นมีนักเรียนหญิงที่เล่นบาสเกตบอล $\frac{3}{7}x$

แสดงว่ามีนักเรียนชายที่เล่นบาสเกตบอล $\frac{4}{7}x$

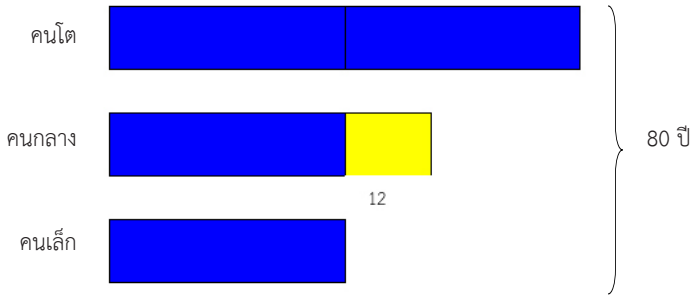
จากที่โจทย์กำหนดให้จะได้ว่า $\frac{4}{7}x = 48$ โดยการแก้สมการ จะได้ $x = 84$

ดังนั้น มีนักเรียนหญิงที่เล่นบาสเกตบอล $\frac{3}{7} \times 84 = 36$ คน ☐

★ ตัวอย่างที่ 2 : The Comparison Model

ครอบครัวหนึ่งมีพี่น้องอยู่ 3 คน พี่คนกลางอายุมากกว่าน้องคนเล็กอยู่ 12 ปี และน้องคนเล็กมีอายุเป็นครึ่งหนึ่งของพี่คนโต อายุของทั้ง 3 คนรวมกันเท่ากับ 80 ปี จงหาว่าพี่คนโตมีอายุเท่าใด

แนวคิดที่ 1 : ใช้ The Comparison Model

จากเงื่อนไขที่โจทย์กำหนดให้ สามารถสร้าง Rectangular Bars ได้ดังภาพข้างบน

จะได้ว่า 4 ส่วน เท่ากับ 68 ปี ($80 - 12 = 68$)

ดังนั้น 1 ส่วน เท่ากับ 17 ปี

แสดงว่า 2 ส่วน เท่ากับ $17 \times 2 = 34$ ปี

นั่นคือ พี่คนโตมีอายุ 34 ปี ☐

แนวคิดที่ 2 : ใช้การแก้สมการ

ให้พี่คนโตมีอายุ x ปี

ดังนั้นน้องคนเล็กมีอายุ $\frac{x}{2}$ ปี

และพี่คนกลางจะมีอายุ $\frac{x}{2} + 12$ ปี

จากที่โจทย์กำหนดให้จะได้ว่า $x + \frac{x}{2} + (\frac{x}{2} + 12) = 80$

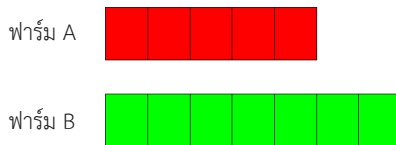
โดยการแก้สมการ จะได้ $x = 34$ ดังนั้นพี่คนโตมีอายุเท่ากับ 34 ปี ☐

★ ตัวอย่างที่ 3 : The Change Model

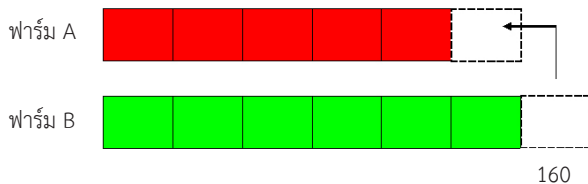
ฟาร์ม A และฟาร์ม B เลี้ยงสุกรคิดเป็นอัตราส่วน 5 : 7 ต่อมาฟาร์ม B ให้พันธุ์สุกรกับฟาร์ม A จำนวน 160 ตัว เมื่อนับแล้วปรากฏว่าสุกรทั้งสองฟาร์มมีจำนวนเท่ากัน ถามว่าเดิมแต่ละฟาร์มเลี้ยงสุกรกี่ตัว

แนวคิดที่ 1 : ใช้ The Change Model

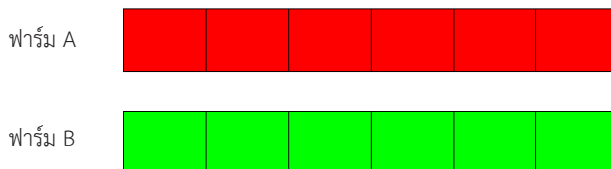
Step 1 : ก่อนให้ อัตราส่วน 5 : 7

Step 2 : ต่อมาฟาร์ม B ให้ฟาร์ม A 160 ตัว

Step 3 : หลังจากให้ อัตราส่วน 6 : 6

จากเงื่อนไขที่โจทย์กำหนดให้ สามารถสร้าง Rectangular Bars ได้ดังภาพข้างบน 3 Step

จะได้ว่า 1 ส่วน เท่ากับ 160 ตัว

ดังนั้น 5 ส่วน เท่ากับ $160 \times 5 = 800$ ตัว

และ 7 ส่วน เท่ากับ $160 \times 7 = 1,120$ ตัว

นั่นคือ ฟาร์ม A มีสุกร 800 ตัว และฟาร์ม B มีสุกร 1,120 ตัว ☐

แนวคิดที่ 2 : การใช้การแก้สมการ

ให้ฟาร์ม A เลี้ยงสุกร x ตัว และฟาร์ม B เลี้ยงสุกร y ตัว

จากเงื่อนไขที่โจทย์กำหนดจะได้ว่า $\frac{x}{y} = \frac{5}{7}$ และ $y - 160 = x + 160$

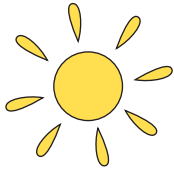
ดังนั้นจะได้ $7x - 5y = 0$ (1)

และ $y - x = 320$ (2)

โดยการแก้สมการ จะได้ $x = 800$ และ $y = 1,120$

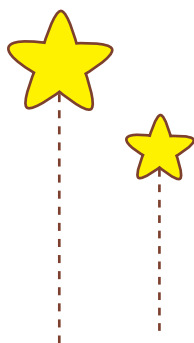
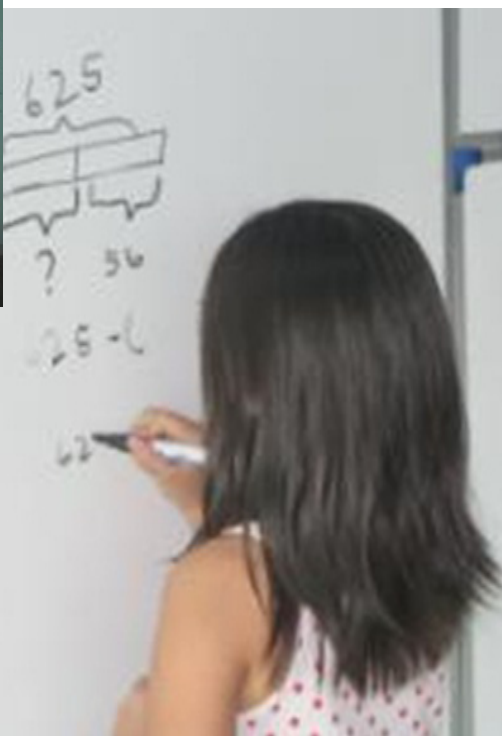
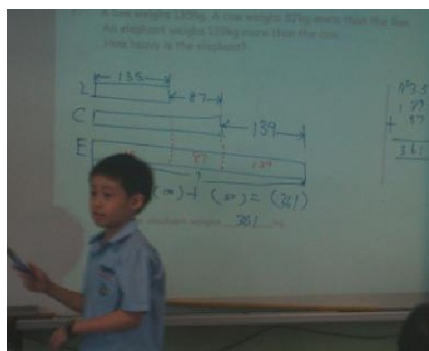
ดังนั้นฟาร์ม A เลี้ยงสุกรจำนวน 800 ตัว และ ฟาร์ม B เลี้ยงสุกรจำนวน 1,120 ตัว

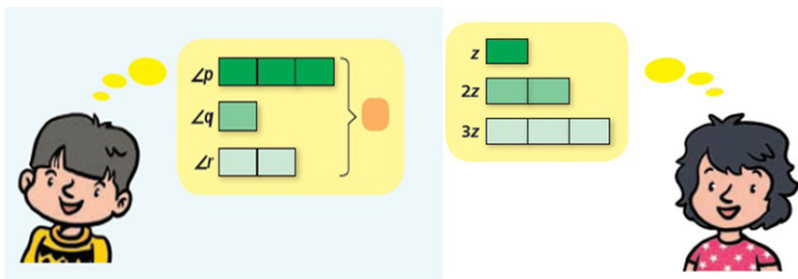

จากตัวอย่างทั้งหมดที่ผู้เขียนได้นำเสนอ
มานั้น เป็นการจัดการเรียนการสอนพีชคณิต
โดยใช้ Model Method ที่ประสบผลสำเร็จของ
ประเทศสิงคโปร์ รูปแบบดังกล่าวนี้จะช่วยสร้าง
ประสบการณ์ทางพีชคณิตเบื้องต้นให้กับนักเรียน
ดังนั้นบทความชิ้นนี้จะเป็นประโยชน์และแนวทาง
ในการพัฒนาความคิดเชิงพีชคณิต (Algebraic
Thinking) ให้กับนักเรียนในระดับประถมศึกษา
ของเราได้ โดยผ่านทาง การสัมผัสกับวัตถุหรือ
สิ่งที่เป็นรูปธรรม ก่อนจะนำไปสู่ความเป็นนามธรรม
ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนสามารถเรียนรู้พีชคณิต
ในระดับชั้นที่สูงขึ้นไปได้ง่ายขึ้น

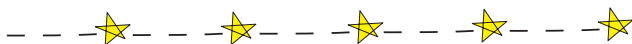
อย่างไรก็ตามการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วย Model Method ยังช่วยให้ครูได้ปรับเปลี่ยนวิธีการสอนที่มุ่งเน้นเพียงการหาคำตอบ มาเป็น การสอนที่มีขั้นตอนชัดเจน นักเรียนมีความเข้าใจและเกิดมโนทัศน์ที่ถูกต้อง นอกจากนี้ยังทำให้ทัศนคติที่มองว่าสาธะนั้นจำกัดหรือสอนกันได้เฉพาะระดับ ชั้นมัธยมศึกษาเท่านั้น เปลี่ยนมาเป็นพืชคณิตสอนได้ในทุกระดับชั้น เหมือนกับ คำกล่าวที่ว่า “พืชคณิตเป็นของทุกคน (Algebra for Everyone)” เพราะทุกคน สามารถเรียนรู้พืชคณิตได้ อยู่ที่ว่าครูเราจะสร้างกิจกรรมหรือจัดกิจกรรม การเรียนการสอนเพื่อนำไปสู่ความคิดเชิงพืชคณิตให้กับนักเรียนนั้นได้อย่างไร เท่านั้นเอง

เอกสารอ้างอิง

ปราโมทย์ ขจรภัย. (2551). **คณิตลายเส้น วิธีการแก้โจทย์ปัญหา
คณิตศาสตร์ ระดับช่วงชั้นที่ 1-2**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ ฯ.
เสนอห์ หมายจากกลาง. (2552). **การแก้ปัญหโดยยุทธวิธีคณิตศาสตร์
ใช้เส้น**. My Maths ปีที่ 5 ฉบับที่ 8 เล่มที่ 56 เดือนกันยายน
: 42 – 44.

Beverly Ferrucci, Berinderjeet Kaur, Jack Carter and BanHar
Yeap. (2008). **Using a Model Approach to Enhance
Algebraic Thinking in the Elementary School
Mathematics Classroom**. 195 – 209.

แนวทางการเขียนตัวเล็อก

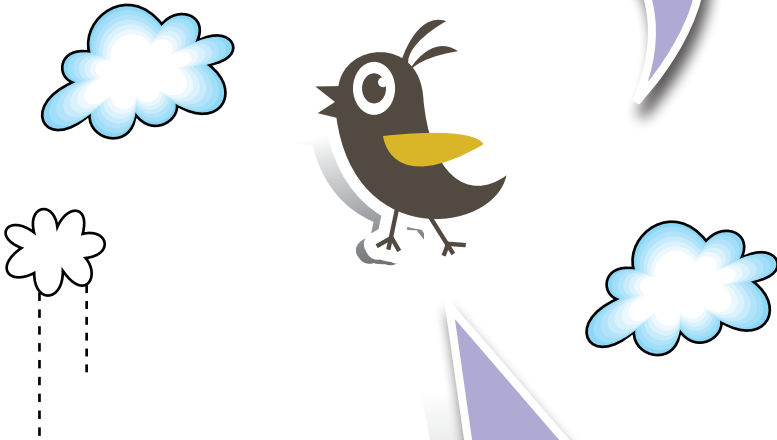
สำหรับ

ข้อสอบหลายตัวเล็อก

โดย...ดวงกมล วรรณะวีระโชติ และ วิโรจน์ ลีวงศ์สถาพร
สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ข้อสอบหลายตัวเลือกเป็นเครื่องมือหนึ่งที่ครูส่วนใหญ่
นิยมใช้ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน

แต่การสร้างข้อสอบชนิดนี้ให้มีคุณภาพอาจจะ
เป็นปัญหากับครูบางคน โดยเฉพาะการเขียน
ตัวเลือก เช่น ถ้าข้อสอบมีตัวเลือกที่ไม่สมเหตุผล
นักเรียนที่ทำข้อสอบจะมีโอกาสเลือกคำตอบ
ถูกได้ง่าย โดยนักเรียนอาจจะไม่ได้มีความรู้หรือ
ทักษะที่ข้อสอบต้องการวัด ดังตัวอย่างที่ 1

☒ ตัวอย่างที่ 1

ส่วนใดของพืชที่ทำหน้าที่สืบพันธุ์

ก. ตา

ข. หู

ค. จมูก

ง.* ดอก

ในตัวอย่างที่ 1 นักเรียนที่ตอบคำถามข้อนี้ได้ถูกต้อง อาจจะเป็นนักเรียนที่ไม่รู้ว่าส่วนใดของพืชที่ทำหน้าที่สืบพันธุ์ แต่รู้ว่าสิ่งใดที่เป็นโครงสร้างของพืชและสิ่งใดที่เป็นโครงสร้างของสัตว์ ดังนั้น ในตัวอย่างที่ 1 จึงต้องเปลี่ยนตัวลงใหม่ดังตัวอย่างที่ 2

☒ ตัวอย่างที่ 2

ส่วนใดของพืชที่ทำหน้าที่สืบพันธุ์

ก. ราก

ข. ลำต้น

ค. ใบ

ง.* ดอก

☒ หมายถึง ตัวอย่างข้อสอบที่ดี

☒ หมายถึง ตัวอย่างข้อสอบที่ไม่ดี

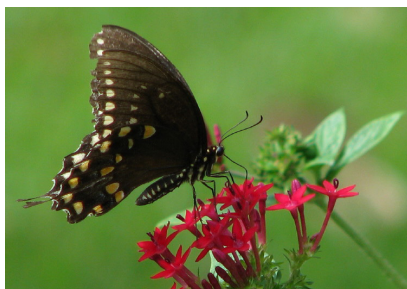
* หมายถึง คำตอบถูก

นอกจากการใช้ตัวลงที่ไม่สมเหตุผลแล้ว ยังมีวิธีการเขียนตัวเลือก
อีกหลายกรณีต่อไปนี้จะทำให้นักเรียนสามารถเลือกคำตอบที่ถูกต้องได้ โดยนักเรียน
อาจจะไม่ได้มีความรู้หรือทักษะตามที่ข้อสอบต้องการวัด

คำตอบถูกมีรูปแบบการเขียนที่แตกต่างจากตัวลง

ข้อสอบที่มีรูปแบบการเขียนที่ต่างกันระหว่างคำตอบถูกและตัวลง
อาจจะทำให้นักเรียนที่สังเกตความแตกต่างนั้น สามารถเลือกคำตอบที่ถูกต้องได้
ดังตัวอย่างที่ 3

☒ ตัวอย่างที่ 3

ผึ้งและผีเสื้อมีประโยชน์ต่อดอกไม้อย่างไร

ก. ดอกไม้ไม่มีสีสวยงาม

ข.* ผสมเกสรดอกไม้

ค. ดอกไม้มีกลิ่นหอม

ง. ดอกไม้สร้างน้ำหวานได้มากขึ้น

ในตัวอย่างที่ 3 รูปแบบการเขียนระหว่างคำตอบถูกและตัวลงมีความ
แตกต่างกันอย่างชัดเจน ซึ่งอาจจะปรับรูปแบบการเขียนให้ใกล้เคียงกันมากขึ้น
ดังตัวอย่างที่ 4

☒ ตัวอย่างที่ 4

ผึ้งและผีเสื้อมีประโยชน์ต่อดอกไม้อย่างไร

ก. ช่วยให้ดอกไม้มีสีสวยงาม

ข.* ช่วยผสมเกสรดอกไม้

ค. ช่วยให้ดอกไม้มีกลิ่นหอม

ง. ช่วยสร้างน้ำหวานในดอกไม้

คำตอบถูกมีข้อความที่ยาวกว่าหรือสั้นกว่าตัวลงอย่างชัดเจน

ผู้สร้างข้อสอบบางคนนิยมที่จะเขียนคำถามและคำตอบถูกไว้ก่อน ซึ่งคำตอบถูกมักจะมีข้อความที่ยาวมาก จากนั้นจึงเขียนตัวลงด้วยข้อความที่สั้นกว่า ดังตัวอย่างที่ 5

❌ ตัวอย่างที่ 5

ถ้าต้องการทดสอบสมมติฐานว่า “กุหลาบเจริญเติบโตในดินเหนียว ดินร่วนและดินทรายได้แตกต่างกัน” จะออกแบบการทดลองอย่างไร

- ก.* ใช้กุหลาบ 1 ชนิดปลูกในกระถาง 3 ใบ ใบที่ 1 ใส่ดินเหนียว ใบที่ 2 ใส่ดินร่วนและใบที่ 3 ใส่ดินทราย
- ข. ใช้กุหลาบ 3 ชนิดปลูกในกระถาง 3 ใบที่ใส่ดินชนิดเดียวกัน
- ค. ใช้กุหลาบ 1 ชนิดปลูกในกระถาง 1 ใบที่ใส่ดิน 3 ชนิดผสมกันอยู่
- ง. ใช้กุหลาบ 3 ชนิดปลูกในกระถาง 1 ใบที่ใส่ดิน 3 ชนิดผสมกันอยู่

ในตัวอย่างที่ 5 คำตอบถูกมีข้อความที่ยาวกว่าตัวลงอย่างชัดเจน จึงควรจะเขียนตัวเลือกให้มีความยาวใกล้เคียงกัน ดังตัวอย่างที่ 6

☒ ตัวอย่างที่ 6

ถ้าต้องการทดสอบสมมติฐานว่า “กุหลาบเจริญเติบโตในดินเหนียว ดินร่วนและดินทรายได้แตกต่างกัน” จะออกแบบการทดลองอย่างไร

- ก.* ใช้กุหลาบ 1 ชนิดปลูกในกระถาง 3 ใบที่ใส่ดินต่างชนิดกัน
- ข. ใช้กุหลาบ 3 ชนิดปลูกในกระถาง 3 ใบที่ใส่ดินชนิดเดียวกัน
- ค. ใช้กุหลาบ 1 ชนิดปลูกในกระถาง 1 ใบที่ใส่ดิน 3 ชนิดผสมกันอยู่
- ง. ใช้กุหลาบ 3 ชนิดปลูกในกระถาง 1 ใบที่ใส่ดิน 3 ชนิดผสมกันอยู่

นอกจากกรณีที่คำตอบถูกมีข้อความที่ยาวกว่าตัวลงอย่างชัดเจนแล้ว การเขียนคำตอบถูกให้มีข้อความที่สั้นกว่าตัวลงอย่างชัดเจน ก็จะทำให้คำตอบถูกให้กับนักเรียนได้เช่นเดียวกัน ดังนั้น จึงควรเขียนตัวเลือกทุกตัวเลือกให้มีข้อความที่ยาวใกล้เคียงกัน

คำตอบถูกมีคำที่เป็นคำสำคัญในคำถาม

ในบางครั้ง ผู้สร้างข้อสอบอาจจะเขียนตัวเลือกที่มีคำบางคำเหมือนกับคำสำคัญที่อยู่ในคำถาม และตัวเลือกนั้นก็มักจะเป็นคำตอบถูกด้วย ดังตัวอย่างที่ 7

☒ ตัวอย่างที่ 7

ของใช้ชนิดใดต่อไปนี้อาจทำจากวัสดุที่ยืดและหดตัวได้

ก. ถุงพลาสติก	ข. เข็มหมุด
ค. ดินสอสี	ง.* ยางยืด

ในตัวอย่างที่ 7 ทั้งส่วนของคำถามและคำตอบถูกมีคำว่า “ยืด” เหมือนกัน จึงควรเขียนคำตอบถูกใหม่ เช่น ยางรัดของ เป็นต้น

แนวทางการปรับปรุงวิธีการเขียนตัวเลือกที่กล่าวมาข้างต้นนี้ เพื่อให้มั่นใจว่าข้อสอบไม่ได้ “บอกใบ้” คำตอบถูกให้กับนักเรียน นอกจากนี้ ถ้าผู้สร้างข้อสอบนำกรณีต่างๆ ที่ได้นำเสนอไว้ข้างต้นนี้มาใช้กับตัวลวงแทนที่จะเป็นคำตอบถูก เช่น ถ้าตัวลวงหนึ่งมีข้อความที่ยาวกว่าคำตอบถูกและตัวลวงอื่นๆ อย่างชัดเจน นักเรียนที่มีความรู้และทักษะตามที่ข้อสอบต้องการจะวัด อาจจะเกิดความสับสนและเลือกตัวลวงนั้นได้ ดังนั้น ในการเขียนตัวเลือกเพื่อไม่ให้เกิดกรณีต่างๆ ที่ได้กล่าวมานี้ จึงมีข้อแนะนำดังนี้

เขียนตัวลวงที่สมเหตุสมผล

เขียนตัวเลือกให้มีรูปแบบเดียวกัน

เขียนตัวเลือกที่เป็นข้อความให้มีความยาวใกล้เคียงกัน

หลีกเลี่ยงการใช้คำสำคัญที่อยู่ในคำถามในการเขียนตัวเลือก

สำหรับข้อแนะนำอื่นๆ ในการเขียนตัวเลือกเพื่อให้ได้ข้อสอบที่มีคุณภาพได้แก่

เขียนตัวเลือกให้แยกออกจากกันอย่างชัดเจน

ถ้าข้อสอบมีตัวเลือกอย่างน้อย 2 ตัวเลือกที่มีบางส่วนของคำบ่งชี้หรือซ้อนกันอยู่ อาจจะทำให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องได้ง่ายขึ้น ดังตัวอย่างที่ 8

❌ ตัวอย่างที่ 8

ผ้าปิดจมูกที่มีขนาดรูเป็นเท่าใดต่อไปนี้จะกรองฝุ่นละอองในอากาศที่มีขนาด 1.2×10^{-4} เมตรได้

- ก.* น้อยกว่า 1.2×10^{-4} เมตร ข. 1.5×10^{-4} เมตร
ค. 2.0×10^{-4} เมตร ง. มากกว่า 1.2×10^{-4} เมตร

ในตัวอย่างที่ 8 ถ้าพิจารณาตัวเลือกแล้วจะพบว่ามีเพียง 2 ตัวเลือกเท่านั้น คือ ข้อ ก. และ ข้อ ง. เนื่องจาก ข้อ ข. และ ข้อ ค. เป็นส่วนหนึ่งของข้อ ง. ทำให้นักเรียนบางคนอาจจะเลือกที่คำตอบที่ถูกต้องได้ จึงควรจะปรับปรุงตัวเลือกใหม่ดังตัวอย่างที่ 9

✅ ตัวอย่างที่ 9

ผ้าปิดจมูกที่มีขนาดรูเป็นเท่าใดต่อไปนี้จะกรองฝุ่นละอองในอากาศที่มีขนาด 1.2×10^{-4} เมตรได้

- ก.* 1.0×10^{-4} เมตร ข. 1.5×10^{-4} เมตร
ค. 2.0×10^{-4} เมตร ง. 2.5×10^{-4} เมตร

หลีกเลี่ยงการใช้ “ถูกทุกข้อ” และ “ไม่มีข้อใดถูก” เป็นตัวเลือก

การใช้ “ถูกทุกข้อ” และ “ไม่มีข้อใดถูก” เป็นตัวเลือก อาจจะทำให้เกิดปัญหาได้หลายกรณี เช่น

ถ้ากำหนดให้ “ถูกทุกข้อ” เป็นคำตอบถูก นักเรียนบางคนอาจจะเลือกคำตอบที่ถูกต้องได้ง่ายขึ้น ดังตัวอย่างที่ 10

☒ ตัวอย่างที่ 10

การศึกษาเพื่อทดสอบสมมติฐานว่า “อุณหภูมิมีผลต่อการเจริญเติบโตของพืช” จะต้องกำหนดให้สิ่งใดต่อไปนี้เป็นตัวแปรควบคุม

ก. ชนิดของดินที่ใช้ปลูกพืช	ข. ปริมาณแสงที่พืชได้รับ
ค. ชนิดของพืช	ง.* ถูกทุกข้อ

ในตัวอย่างที่ 10 ถ้านักเรียนรู้ว่าชนิดของดินและปริมาณแสงมีผลต่อการเจริญเติบโตของพืช จึงต้องกำหนดให้เป็นตัวแปรควบคุม แต่ไม่รู้ว่าจะต้องกำหนดให้ชนิดของพืชเป็นตัวแปรควบคุมด้วย นักเรียนก็จะสามารถเลือกคำตอบที่ถูกต้องได้ทันที จึงอาจจะปรับปรุงข้อสอบในตัวอย่างที่ 10 โดยการเขียนตัวเลือกใหม่ ดังตัวอย่างที่ 11

☒ ตัวอย่างที่ 11

การศึกษาเพื่อทดสอบสมมติฐานว่า “อุณหภูมิมีผลต่อการเจริญเติบโตของพืช” จะต้องกำหนดให้สิ่งใดต่อไปนี้เป็นตัวแปรควบคุม

- ก.* ชนิดของพืช และชนิดของดินที่ใช้ปลูกพืช
- ข. อุณหภูมิ และชนิดของดินที่ใช้ปลูกพืช
- ค. ชนิดของพืช และการเจริญเติบโตของพืช
- ง. อุณหภูมิ และการเจริญเติบโตของพืช

ถ้ากำหนดให้ “ไม่มีข้อใดถูก” เป็นคำตอบถูก จะเป็นการวัดว่านักเรียนรู้คำตอบที่ผิดหรือไม่ ดังตัวอย่างที่ 12

❌ ตัวอย่างที่ 12

เซลล์สุริยะมีการเปลี่ยนรูปพลังงานอย่างไร

- ก. พลังงานไฟฟ้าเป็นพลังงานแสง
- ข. พลังงานไฟฟ้าเป็นพลังงานความร้อน
- ค. พลังงานความร้อนเป็นพลังงานไฟฟ้า
- ง.* ไม่มีข้อใดถูก

ในตัวอย่างที่ 12 นักเรียนอาจจะรู้ว่าเซลล์สุริยะไม่ได้เปลี่ยนพลังงานไฟฟ้าเป็นพลังงานแสงและพลังงานความร้อน แต่นักเรียนไม่รู้ว่าเซลล์สุริยะมีการเปลี่ยนรูปพลังงานอย่างไร นักเรียนยังสามารถเลือกคำตอบถูกได้ ดังนั้น จึงควรเขียนตัวเลือกใหม่ ดังตัวอย่างที่ 13

✅ ตัวอย่างที่ 13

เซลล์สุริยะมีการเปลี่ยนรูปพลังงานอย่างไร

- ก. พลังงานไฟฟ้าเป็นพลังงานแสง
- ข. พลังงานไฟฟ้าเป็นพลังงานความร้อน
- ค.* พลังงานแสงเป็นพลังงานไฟฟ้า
- ง. พลังงานความร้อนเป็นพลังงานไฟฟ้า

ในบางครั้ง ผู้สร้างข้อสอบไม่สามารถเขียนตัวเลือกได้ครบตามจำนวนตัวเลือกที่กำหนดไว้ ผู้สร้างข้อสอบจึงกำหนดให้ “ถูกทุกข้อ” หรือ “ไม่มีข้อใดถูก” เป็นตัวลวง ดังตัวอย่างที่ 14

☒ ตัวอย่างที่ 14

สารชนิดหนึ่งมีจุดเดือด 50 องศาเซลเซียส และจุดหลอมเหลว – 70 องศาเซลเซียส ณ อุณหภูมิ 0 องศาเซลเซียส สารชนิดนี้จะมีสถานะเป็นอย่างไร

ก. ของแข็ง	ข.* ของเหลว
ค. แก๊ส	ง. ไม่มีข้อใดถูก

ในตัวอย่างที่ 14 ถ้านักเรียนไม่รู้ว่าคำตอบถูกคืออะไร แต่รู้ว่าสถานะของสารมี 3 สถานะ นักเรียนจะทราบได้ทันทีว่า ข้อ ง. ไม่ใช่คำตอบถูก ดังนั้น ในตัวอย่างนี้ “ไม่มีข้อใดถูก” จึงเป็นตัวเลือกที่ไม่สมเหตุผล โดยอาจจะปรับปรุงข้อสอบข้อนี้ทั้งคำถามและตัวเลือก ดังตัวอย่างที่ 15

☒ ตัวอย่างที่ 15

สารชนิดหนึ่งมีจุดเดือด 50 องศาเซลเซียส และจุดหลอมเหลว – 70 องศาเซลเซียส สารชนิดนี้จะมีสถานะของเหลว ณ อุณหภูมิใดต่อไปนี้

ก. – 100 องศาเซลเซียส	ข.* – 50 องศาเซลเซียส
ค. 70 องศาเซลเซียส	ง. 100 องศาเซลเซียส

เรียงลำดับตัวเลือกอย่างมีรูปแบบ

การเรียงลำดับตัวเลือกอย่างไม่มีรูปแบบ อาจจะทำให้นักเรียนเกิดความสับสนได้ การกำหนดรูปแบบในการเรียงลำดับตัวเลือกมีได้หลายแนวทาง เช่น

ถ้าตัวเลือกเป็นตัวเลขหรือปริมาณ อาจจะเรียงลำดับตัวเลือกตามตัวเลขหรือปริมาณจากน้อยไปมาก (ตัวอย่างที่ 16) หรือจากมากไปน้อย

☑ ตัวอย่างที่ 16

400 องศาเซลเซียส มีค่ากี่เคลวิน

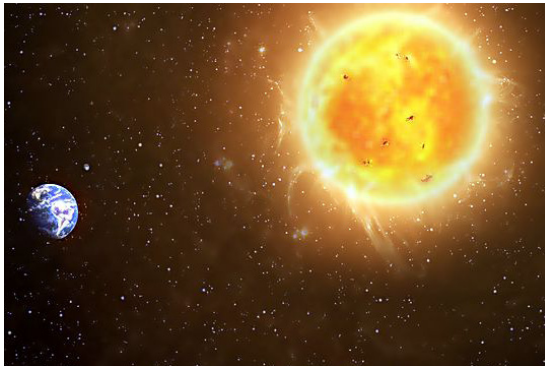
ก. 127 เคลวิน

ข. 320 เคลวิน

ค.* 673 เคลวิน

ง. 752 เคลวิน

ถ้าตัวเลือกเป็นปริมาณที่มีหน่วยที่แตกต่างกัน อาจจะเรียงลำดับตัวเลือกจากหน่วยเล็กไปหน่วยใหญ่ (ตัวอย่างที่ 17) หรือจากหน่วยใหญ่ไปหน่วยเล็ก

☑ ตัวอย่างที่ 17

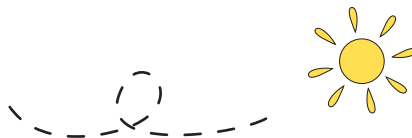
โลกโคจรรอบดวงอาทิตย์ 1 รอบ ใช้เวลาเท่าใด

ก. 24 ชั่วโมง

ข. 30 วัน

ค. 3 เดือน

ง.* 1 ปี

ถ้าตัวเลือกเป็นข้อความที่มีความยาวไม่เท่ากัน อาจเรียงลำดับตัวเลือกตามความยาวของข้อความจากสั้นไปยาว (ตัวอย่างที่ 18) หรือจากยาวไปสั้น

☒ ตัวอย่างที่ 18

การจัดชุดการทดลอง 2 ชุดเพื่อทดสอบสมมติฐานว่า “แสงเป็นปัจจัยสำคัญในการเจริญเติบโตของกุหลาบ” ควรจัดให้กุหลาบได้รับแสงเป็นอย่างไร

- ก. ให้ชุดการทดลองทั้ง 2 ชุดได้รับแสงในปริมาณเท่ากัน
- ข.* ให้ชุดการทดลองที่ 1 ได้รับแสง ส่วนชุดการทดลองที่ 2 ไม่ได้รับแสง
- ค. ให้ชุดการทดลองที่ 1 ได้รับแสงที่มีความเข้มแสงมากกว่าชุดการทดลองที่ 2
- ง. ให้ชุดการทดลองที่ 1 ได้รับแสง 1 ชั่วโมง และชุดการทดลองที่ 2 ได้รับแสง 2 ชั่วโมง

เรียงลำดับตัวเลือกตามลำดับของพยัญชนะต้นจาก ก ถึง ฮ (ตัวอย่างที่ 19) หรือจาก A ถึง Z

☒ ตัวอย่างที่ 19

ส่วนใดของพืชที่เจริญเติบโตเป็นลำดับสุดท้ายนับตั้งแต่เพาะเมล็ด

ก. ดอก	ข. ใบ
ค.* ผล	ง. ลำต้น

เรียงลำดับตัวเลือกตามลำดับของข้อมูลที่น่าเสนอในสถานการณ์ (ตัวอย่างที่ 20)

☒ ตัวอย่างที่ 20

ข้อมูลแสดงความหนาแน่นของวัตถุ 5 ชนิด เป็นดังนี้

วัตถุ	ความหนาแน่นของวัตถุ (กรัม/ลูกบาศก์เซนติเมตร)
A	1.8
B	2.3
C	0.7
D	0.6
E	1.6

จากข้อมูล วัตถุชนิดใดลอยน้ำได้

ก. A และ B

ข. B และ C

ค.* C และ D

ง. D และ E

เขียนตัวเลือกในเรื่องหรือประเด็นเดียวกัน

ถ้าเรื่องหรือประเด็นที่เขียนไว้ในทุกตัวเลือกมีความสอดคล้องกับคำถาม แต่เรื่องหรือประเด็นที่เขียนไว้ในแต่ละตัวเลือกไม่เกี่ยวข้องหรือสัมพันธ์กัน จะทำให้นักเรียนที่ทำข้อสอบเกิดความสับสนได้ ดังตัวอย่างที่ 21

☒ ตัวอย่างที่ 21

วัสดุที่นำมาทำลูกปิงปองควรมีสมบัติอย่างไร

ก. แดกหักง่าย

ข.* มีน้ำหนักเบา

ค. มีผิวขรุขระ

ง. ยืดหยุ่นต่ำ

ในตัวอย่างที่ 21 แต่ละตัวเลือกจะมีประเด็นที่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สามารถนำมาเปรียบเทียบกันได้ เช่น วัสดุบางชนิดที่มีน้ำหนักเบา อาจจะไม่เหมาะสมที่จะนำมาทำลูกปิงปอง เนื่องจากแดกหักง่ายหรือมีผิวขรุขระหรือยืดหยุ่นต่ำ จึงควรจะปรับปรุงตัวเลือกใหม่ ดังตัวอย่างที่ 22

☒ ตัวอย่างที่ 22

วัสดุที่นำมาทำลูกปิงปองควรมีสมบัติอย่างไร

ก. น้ำหนักเบา มีผิวขรุขระ

ข.* น้ำหนักเบา มีผิวเรียบ

ค. น้ำหนักมาก มีผิวขรุขระ

ง. น้ำหนักมาก มีผิวเรียบ

นอกจากข้อแนะนำต่างๆ ที่ได้นำเสนอไว้ข้างต้นนี้ การเขียนตัวเลือกเพื่อให้ได้ข้อสอบหลายตัวเลือกที่มีคุณภาพ ยังต้องคำนึงถึงเรื่องความถูกต้องของเนื้อหาและการใช้ภาษาด้วย ซึ่งทั้งสองประเด็นนี้เป็นสิ่งสำคัญที่ต้องพิจารณาในการเขียนคำถามด้วยเช่นกัน

ข้อแนะนำต่างๆ ที่นำเสนอในที่นี้ ผู้สร้างข้อสอบอาจจะไม่จำเป็นต้องปฏิบัติตามก็ได้ แต่สิ่งสำคัญที่ผู้สร้างข้อสอบจำเป็นต้องพิจารณาในการเขียนตัวเลือกคือจุดมุ่งหมายของข้อแนะนำเหล่านี้ ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. นักเรียนที่เลือกคำตอบที่ถูกต้องได้ ควรจะใช้ความรู้หรือทักษะตามที่ข้อสอบต้องการจะวัดในการหาคำตอบเท่านั้น ผู้สร้างข้อสอบไม่ควรจะเปิดโอกาสให้นักเรียนหาคำตอบที่ถูกต้องโดยใช้วิธีการอื่นๆ

2. นักเรียนที่มีความรู้หรือทักษะตามที่ข้อสอบต้องการจะวัด ควรจะเลือกคำตอบที่ถูกต้องได้ ผู้สร้างข้อสอบไม่ควรจะทำให้นักเรียนในกลุ่มนี้เกิดความสับสนและเลือกคำตอบที่ผิด

สำหรับครูที่ใช้ข้อสอบหลายตัวเลือกในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน ไม่ว่าจะเป็นผู้สร้างข้อสอบด้วยตนเองหรือไม่ก็ตาม ควรจะพิจารณาว่าข้อสอบที่นำมาใช้นั้นต้องการที่จะวัดความรู้หรือทักษะของนักเรียนในเรื่องใด และพิจารณาข้อแนะนำต่างๆ ที่นำเสนอในที่นี้เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขตัวเลือกของข้อสอบให้มีคุณภาพก่อนจะนำข้อสอบไปใช้

ประสบการณ์ : การพัฒนาทักษะ
การอ่าน การเขียนและการคิด
สาระการเรียนรู้ภาษาไทย
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

โดยไฉนทานอัสป

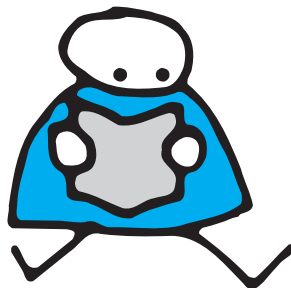
โดย...ศุภวรัณ อาศรัยผล
ครูชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนอนุบาลขอนแก่น

ภาษาเป็นสื่อของความคิด และความคิดที่มีคุณภาพย่อมเกิดจากการคิดที่เป็นกระบวนการ นั่นคือ ผู้คิดต้องมีทักษะการคิดหรือกระบวนการคิด ภาษาไทยเป็นวิชาทักษะที่ต้องฝึกฝนให้เกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การฝึกทักษะการคิดให้นักเรียนขณะฟัง อ่าน พูด และเขียน จึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง

โรงเรียนอนุบาลขอนแก่น ได้รับคัดเลือกจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ให้เข้าโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลซึ่งได้จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้มีศักยภาพเป็นพลโลก เป็นคนดี มีปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดี สามารถดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข โรงเรียนได้ให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนการสอน เปิดโอกาสให้ครูมีอิสระในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับปรัชญาการศึกษาของโรงเรียนคือ ปัญญาเลิศ เชิดชูคุณธรรม นำทักษะการคิด ดวงจิตมีสุนทรียภาพ ด้วยหลักการเหตุผลดังกล่าวผู้สอนจึงได้นำนิทานอีสปที่มีเรื่องราวที่ให้ความรู้ สนุกสนาน เพลิดเพลินชวนให้ติดตาม เนื้อเรื่องส่งเสริมคุณธรรม มีจินตนาการ ใช้ภาษาที่อ่านง่ายเหมาะสมกับวัยของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ผู้สอนรับผิดชอบนำมาใช้เป็นสื่อในการจัดการเรียนรู้

แนวทางการจัดการเรียนรู้

1. ศึกษาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและแนวคิดทฤษฎีเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัดในกลุ่มสาระการเรียนรู้
2. ศึกษาเนื้อเรื่องและเลือกนิทานอีสปที่มีจุดมุ่งหมายในการสอนนักเรียนให้เกิดคุณธรรมตามวัตถุประสงค์ของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของโรงเรียนอนุบาลขอนแก่น ผู้สอนเลือกเรื่องจำนวน 12 เรื่องมาใช้ในการเรียนการสอน
3. สร้างแผนการจัดการเรียนรู้และกำหนดจุดประสงค์ในการเรียนรู้ คือ นักเรียนสามารถแปลคำ หรือข้อความสำคัญที่อ่านจากเรื่อง บอกแนวคิด/ระบุดใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน สามารถตั้งคำถามในเนื้อเรื่องที่อ่านจากคำตอบที่ครูกำหนดให้ หรือสามารถที่จะตั้งคำถามและตอบคำถามได้ด้วยตัวนักเรียนเอง และข้อสำคัญที่กำหนดไว้คือนักเรียนนำข้อคิดที่ได้จากการเรียนแต่ละครั้งไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันของนักเรียนได้
4. ดำเนินการสอนตามวันเวลา ขั้นตอน และวิธีการที่กำหนด ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านผู้เชี่ยวชาญตรวจและหัวหน้าวิชาการฝ่ายประถมศึกษาและรองผู้อำนวยการกลุ่มงานวิชาการอนุญาตให้ดำเนินการสอนได้

ปัญหาที่พบขณะจัดการเรียนรู้

1. ปัญหาเรื่องการแปลความหมาย คำหรือข้อความสำคัญจากเรื่อง คือ มีนักเรียนกลุ่มที่ยังอ่านไม่คล่องไม่สามารถจะเรียบเรียงคำพูดให้ตนเองเข้าใจได้ แต่นักเรียนที่อ่านคล่องจะตอบคำถามได้ดี

แนวทางการแก้ไขปัญหา ผู้สอนให้นักเรียนวาดภาพอธิบายคำที่ตนเองเข้าใจ ซึ่งการวาดภาพเป็นการสะท้อนให้เห็นว่านักเรียนได้ใช้ความคิดของตนเองแล้วสอดคล้องกับแนวทางการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ที่กล่าวว่าการสอนวรรณคดีหรือวรรณกรรมให้นักเรียนมีความสนุกจะช่วยให้เข้าใจและจำเนื้อหาได้ดี สามารถใช้กิจกรรมวาดภาพประกอบการเรียนเพื่อให้เข้าใจดียิ่งขึ้น

2. ปัญหาเรื่องการบอกแนวคิดหรือระบุใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน นักเรียนกลุ่มที่ไม่สามารถบอกหรือระบุใจความสำคัญได้นั้นค้นพบว่านักเรียนไม่กล้าพูดเกรงว่าจะตอบผิด และส่วนหนึ่งไม่สามารถจะเรียบเรียงคำพูดหรืออธิบายคำพูดที่ตนเองคิดออกมาสื่อให้เพื่อนหรือครูเข้าใจได้

แนวทางการแก้ไขปัญหา ผู้สอนได้ใช้วิธีการเสริมแรง ให้กำลังใจ และช่วยเรียบเรียงคำพูดที่นักเรียนติดขัดและบอกนักเรียนว่าทุกคนสามารถที่จะมีความคิดเห็นแตกต่างกันได้ไม่มีใครผิด ซึ่งอาจจะแตกต่างจากความคิดของเพื่อนหรือแตกต่าง

จากความคิดของครูก็ได้ จากคำพูดนี้ : สลับกันไปมา นักเรียนเริ่มเข้าใจและ
ทำให้นักเรียนกล้าแสดงออก และแสดง : สามารถตั้งคำถามและตอบคำถามด้วย
ความคิดเห็นเพิ่มมากขึ้น นอกจากนั้นแล้ว : ตนเองได้ อีกทั้งยังค้นพบว่านักเรียนที่
ผู้สอนได้สอนให้นักเรียนอ่านที่ละวรรคไป : เรียนรู้ได้เร็วจะสังเกตได้ว่าคำสำคัญที่
อย่างช้าๆ ให้สังเกตคำหรือข้อความว่า : ถามจะต้องใช้คำว่าอะไรบ้างและจะต้อง
มีสิ่งใดบ้างที่เป็นแนวคิดหรือการสอนที่ : ใช้คำสำคัญนั้นถามอย่างไรจึงจะได้คำตอบ
สำคัญในเรื่องที่อ่าน : ที่ครูหรือนักเรียนกำหนดคำตอบมาให้

3. ปัญหาจากการตั้งคำถามและ : นอกจากนั้นแล้วผู้สอนได้นำการคิดคล่อง
ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน จุดประสงค์ : ที่เป็นลักษณะของการคิดมาพัฒนาเพื่อให้
ของการส่งเสริมพัฒนาการทางความคิด : นักเรียนนำข้อมูลคำที่ตนเองมี
ในเรื่องนี้ ผู้สอนมีความประสงค์จะฝึก : ประสบการณ์มาใช้เพื่อจะได้คิดคำ
ให้นักเรียนตั้งคำถามเป็น ไม่ใช่เพียง : หรือหาคำมาเรียบเรียงเป็นคำถามและ
ตอบคำถามจากการที่ครูถามเท่านั้น : คำตอบได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด
ผลการสอนพบปัญหาในระยยะแรก : ลักษณะการคิดที่กล่าวว่าการศึกษาพัฒนา
นักเรียนตั้งคำถามไม่สอดคล้องกับ : ลักษณะการคิดที่พึงประสงค์ให้เกิดขึ้น
คำตอบที่กำหนด หรือให้นักเรียนตั้งคำถาม : กับผู้เรียน ครูจำเป็นต้องเข้าใจว่าลักษณะ
จากคำตอบที่ตนเองกำหนดให้ นักเรียน : การคิดนั้นๆ คืออะไร มีจุดมุ่งหมาย
ปฏิบัติได้น้อยมาก เนื่องจากนักเรียน : วิธีการ หรือกระบวนการคิด และตัวบ่งชี้
ไม่คุ้นเคยกับวิธีการสอนลักษณะนี้ : สำคัญอะไรบ้าง

แนวทางการแก้ไขปัญา ผู้สอนได้เริ่มต้น : 4. ปัญหาการนำความรู้หรือ
การสอนใหม่ด้วยการยกตัวอย่างหลายๆ : ข้อคิดจากเรื่องที่อ่านไปประยุกต์ใช้ใน
ตัวอย่างที่เป็นเรื่องราวหรือคำที่อยู่ใกล้ตัว : ชีวิตประจำวัน ปัญหาที่พบในข้อนี้มี
นักเรียนก่อน โดยการตั้งคำถามและให้ : น้อยมากส่วนใหญ่ นักเรียนจะปฏิบัติได้ดี
นักเรียนตอบ นักเรียนจะตอบได้ทุกคน : เนื่องจากอ่านหนังสือนิทานอีสปใน
หลังจากนั้น ผู้สอนเปลี่ยนคำตอบและ : เรื่องที่ครูนำมาสอนแล้ว ยังได้รับคำชม
คำถามที่คล้ายๆ กันอีกหลายคำถาม : จากผู้ปกครองบ่อยครั้งว่านักเรียนมี

พฤติกรรมที่ดี มีความตั้งใจเรียน รักการอ่าน
 หนังสือมากขึ้น นักเรียนจะแข่งกันอ่าน
 หนังสือและทางโรงเรียนมีโครงการ
 รักการอ่านทุกวันก่อนเข้าเรียนตอนเช้า
 และตอนบ่าย อีกทั้งผู้ปกครองสนับสนุน
 ซื้อหนังสือที่ลูกชอบด้วยความเต็มใจ ใน
 ห้องเรียนที่ผู้สอนรับผิดชอบจะมีการ
 แข่งขันรักการอ่านด้วยการมีสมุดบันทึก
 รักการอ่าน นักเรียนที่ชนะการประกวด
 สามารถอ่านหนังสือได้ถึง 625 เรื่อง
 ลำดับถัดมาจะเป็น 500 , 400 , 300
 เรื่องตามลำดับ ต่ำสุดอ่านได้ประมาณ
 30 เรื่อง พฤติกรรมที่พบและน่ายกย่อง
 ที่เด่นๆ ยกตัวอย่างเช่นเรื่องความซื่อสัตย์
 ซึ่งนักเรียนที่เก็บของได้ เช่น เงิน โทรศัพท์
 หรืออุปกรณ์เครื่องเขียนจะมาแจ้งให้ครู
 ทราบและหาเจ้าของต่อไป เรื่องที่น่ายกย่อง
 อีกเรื่องคือนักเรียนมีความเมตตาต่อเพื่อนๆ
 และร่วมกันแจ้งผู้ปกครองให้ร่วมทำบุญ
 บริจาคสิ่งของให้ผู้ประสบภัย น้ำท่วม
 ไฟไหม้ หรือมีงานบุญ ทอดผ้าป่า
 ทอดกฐิน ทำบุญตักบาตรที่โรงเรียนจะ
 ได้รับความร่วมมือจากนักเรียนและ
 ผู้ปกครองเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ
 จากการนำนิทานอีสปมาเป็นสื่อการสอน
 เพื่อพัฒนาให้นักเรียนได้ฝึกการคิดเชื่อมโยง

ความสัมพันธ์จากความรู้ในบทเรียนให้มี
 ความสัมพันธ์กับชีวิตประจำวันเป็นการฝึก
 ให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างมีความหมาย
 ซึ่งสอดคล้องกับการปฏิรูปการเรียนรู้ที่เป็น
 หัวใจของการปฏิรูปการศึกษา ที่ประสงค์
 ให้นักเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลง
 พฤติกรรมอย่างถาวรหรือมีความรู้ความ
 เข้าใจและสามารถนำความรู้ไปใช้ได้
 รวมทั้งสามารถถ่ายทอดความรู้สู่ชีวิตจริง
 ได้ด้วยกระบวนการเรียนรู้ที่มีความหมาย
 คือ การให้ผู้เรียนใช้กระบวนการเพื่อสร้าง
 ความรู้ได้ด้วยตัวเอง

ต่อไปนี้ผู้เขียนขอนำเสนอตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้ ใน
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒
หน่วยการเรียนรู้ ศาเลาเรื่องเล่า เรื่อง การอ่านนิทานเรื่องนกน้อย
ผู้ถือธง เพื่อให้ผู้อ่านสามารถนำไปปรับประยุกต์ใช้ ดังนี้

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

หน่วยการเรียนรู้ ศาลาเรื่องเล่า

เรื่อง การอ่านนิทานเรื่องหมิกน้อยผู้ดีต่อ

รหัสวิชา 12101

เวลาสอน 2 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

สาระที่ 1

การอ่าน

มาตรฐาน

ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

ป 2/1 อ่านออกเสียงคำ คำคล้องจอง ข้อความ และบทร้อยกรองง่ายๆ ได้ถูกต้อง

ป 2/2 อธิบายความหมายของคำและข้อความที่อ่าน

ป 2/3 ตั้งคำถามและตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

ป 2/4 ระบุใจความสำคัญและรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน

ป 2/5 แสดงความคิดเห็นและคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน

ป 2/6 อ่านหนังสือตามความสนใจอย่างสม่ำเสมอและนำเสนอเรื่องที่อ่าน

ป 2/7 อ่านข้อเขียนเชิงอธิบาย และปฏิบัติตามคำสั่งหรือข้อแนะนำ

ป 2/8 มีมารยาทในการอ่าน

สาระที่ 2

การเขียน

มาตรฐาน

ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศ และรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด	ป 2/1 คัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด ป 2/2 เขียนเรื่องสั้นๆ เกี่ยวกับประสบการณ์ ป 2/3 เขียนเรื่องสั้นๆ ตามจินตนาการ ป 2/4 มีมารยาทในการเขียน
สาระที่ 3	การฟัง การดู และการพูด
มาตรฐาน	ท 3.1 สามารถเลือกฟัง และดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึกในโอกาสต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์
ตัวชี้วัด	ป 2/1 ฟังคำแนะนำ คำสั่งที่ซับซ้อน และปฏิบัติตาม ป 2/2 เล่าเรื่องที่ฟังและดูทั้งที่เป็นความรู้และความบันเทิง ป 2/3 บอกสาระสำคัญของเรื่องที่ฟังและดู ป 2/4 ตั้งคำถามและตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู ป 2/5 พูดแสดงความคิดเห็นและรู้สึกจากเรื่องที่ฟังและดู ป 2/6 พูดสื่อสารได้ชัดเจนตรงตามวัตถุประสงค์ ป 2/7 มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด
สาระที่ 4	หลักการใช้ภาษาไทย
มาตรฐาน	ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษา และพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ
ตัวชี้วัด	ป 2/1 บอกและเขียนพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และเลขไทย ป 2/2 เขียนสะกดคำและบอกความหมายของคำ ป 2/3 เรียบเรียงคำเป็นประโยคได้ตรงตามเจตนาของการสื่อสาร ป 2/4 บอกลักษณะคำคล้องจอง ป 2/5 เลือกใช้ภาษาไทยมาตรฐานและภาษาถิ่นได้เหมาะสมกับกาลเทศะ

สาระที่ 5	วรรณคดีและวรรณกรรม
มาตรฐาน	ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง
ตัวชี้วัด	ป 2/1 ระบุข้อคิดที่ได้จากการอ่านหรือการฟังวรรณกรรมสำหรับเด็กเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ป 2/2 ร้องบทหรือเล่นสำหรับเด็กในท้องถิ่น ป 2/3 ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ

สาระสำคัญ การอ่านที่ดีจะต้องอ่านแล้วสรุปสาระสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ สามารถพัฒนาชีวิต ส่งเสริมให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และทำให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน

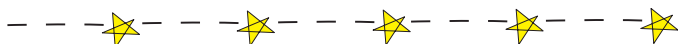
จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อนักเรียนได้ฟังและอ่านเรื่องที่กำหนดให้แล้ว นักเรียนสามารถ

1. แปลความหมายของคำหรือข้อความที่กำหนดให้ได้ถูกต้อง
2. บอกแนวคิดหรือระบุใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้
3. ตั้งคำถามและตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้
4. นำความรู้หรือข้อคิดจากเรื่องที่อ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้
5. นักเรียนให้ความสนใจและปฏิบัติกิจกรรมด้วยความตั้งใจ

สาระการเรียนรู้

นิทานเรื่องหมิกน้อยผู้ดีดั่ง

หมิกน้อยผู้ต้อดิ่ง

เนื้อเรื่อง

ณ ห้องทะเลกว้างใหญ่แม่ของหมิกน้อย ออกลูกหมิกพี่ๆ น้องๆ ของหมิกน้อย มาหลายร้อยตัว ต่อมาถูกคนจับตัวไปจนลดน้อยลงทุกที ปู่หมิกจึงสอนหมิกน้อยว่า ถ้ากลางคืนเห็นแสงไฟอย่าไปใกล้ มันอันตราย แต่แล้วคืนหนึ่งเมื่อแสงไฟลุกสว่าง ลงมาถึงใต้ท้องทะเล ทำให้หมิกน้อยสนใจและอดสงสัยไม่ได้จึงว่ายเข้าไปใกล้ จนกระทั่ง ถูกคนจับตัวไป หมิกน้อยตกใจ ทั้งหวาดกลัวและคิดถึงแม่ทั้งคืน โชคดีที่เช้าวันรุ่งขึ้น มีผู้หญิงคนหนึ่งปล่อยหมิกน้อยกลับลงสู่ทะเล

กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นนำ ทบทวนเรื่องราวข้อคิดในนิทานที่เรียนในชั่วโมงที่ผ่านมา

- ขั้นสอน
1. นักเรียนอ่านคำยากในนิทานเรื่องหมิกน้อยผู้ต้อดิ่งจากบัตรคำตามครูทีละคำ โดยให้ฝึกอ่านรายบุคคล อ่านเป็นกลุ่ม
 2. นักเรียนฟังครูเล่าเรื่องหมิกน้อยผู้ต้อดิ่งและแสดงความคิดเห็นเรื่องราวในนิทาน
 3. แบ่งนักเรียนในห้องเรียนเป็น 8 กลุ่มๆ ละ 5 - 6 คน ให้แต่ละกลุ่มมี ประธาน รองประธาน และเลขาฯ กลุ่ม (จะมีการหมุนเวียนแบ่งหน้าที่กันทำงาน)
 4. ครูแจกใบงานให้นักเรียนแต่ละกลุ่มปฏิบัติ
 5. นักเรียนนำเสนอผลงานของกลุ่ม โดยครูช่วยกระตุ้นให้นักเรียนแต่ละกลุ่มตอบคำถามในแนวทางที่เหมือนหรือแตกต่างทางความคิด ครูช่วยเสริมความมีคุณธรรมจริยธรรมของเรื่องราวในนิทาน
 6. นักเรียนทำแบบฝึกหัด
 7. ครูติดตามผลงานนักเรียนที่ปายนิเทศ

ขั้นสรุป นักเรียนอ่านข้อความที่กลุ่มตนเองเขียนและนักเรียนสรุปการเรียนรู้ในชั่วโมงเป็นแผนผังความคิด

สื่อและแหล่งเรียนรู้

1. ภาพทะเล ปลา ปลาหมึก
2. นิทาน

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด	วิธีการวัด	เครื่องมือ
1. การแปลความหมายของคำหรือข้อความที่กำหนดให้ได้อย่างถูกต้อง	1. ทำใบงาน /ตอบคำถาม	ใบงาน
2. การบอกแนวคิดหรือระบุมโนทัศน์สำคัญของเรื่องที่อ่านได้	2. ทำใบงาน /ตอบคำถาม	ใบงาน
3. การตั้งคำถามและตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้	3. ทำใบงาน /ตอบคำถาม	ใบงาน
4. การนำความรู้หรือข้อคิดจากเรื่องที่อ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	4. ทำใบงาน /ตอบคำถาม	ใบงาน
5. ความสนใจในการเรียนของนักเรียนและการปฏิบัติกิจกรรมด้วยความตั้งใจ	5. สังเกตพฤติกรรม	แบบบันทึก การสังเกต

ใบงาน

หน่วยการเรียนรู้ ศาลาเรื่องเล่า เรื่อง การอ่านนิทานเรื่องหมึกน้อยผู้ตื้อตึง
ชื่อกลุ่ม.....มีสมาชิก.....คน คือ

1.....2.....3.....4.....

5.....6.....7.....8.....

คำสั่ง ให้นักเรียนตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน

1. “ถ้ากลางคืนเห็นแสงไฟ อย่าไปใกล้”

จากข้อความที่อ่าน ให้นักเรียนอธิบายคำพูดดังกล่าว

.....
.....
.....
.....

2. ให้นักเรียนบอกข้อคิดที่ได้จากการอ่าน.....

3. ให้นักเรียนตั้งคำถาม จากคำตอบที่กำหนดให้

คำถาม
.....
.....
.....

คำตอบ เพราะสงสัยว่าในแสงไฟมีอะไร ปูจึงห้ามไม่ให้ไปใกล้

4. การที่นักเรียนไม่เชื่อฟังครู ไม่ส่งการบ้าน มาโรงเรียนสาย จะเกิดผลเสียอย่างไรบ้าง

.....
.....
.....
.....

5. ให้นักเรียนวาดภาพพระบายสีเรื่องราวที่อ่านจากนิทาน

บรรณานุกรม

กรมวิชาการ. 2546. **การจัดสาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย.**
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว. กรุงเทพฯ.

ทิศนา แคมมณี และคณะ .2544. **วิทยาการด้านการคิด.** สถาบันพัฒนาคุณภาพ
วิชาการ (พว.). กรุงเทพมหานคร.

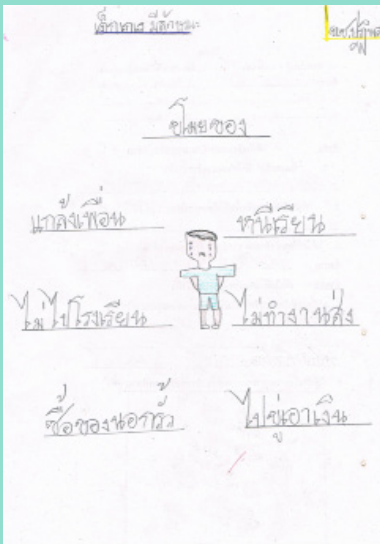
โรงเรียนอนุบาลขอนแก่น. 2551. **หลักสูตรสถานศึกษา. นิทานอีสป.**

สมบัติ ตัญญีรัตน์. 2543 .**เอกสารประกอบการสอนภาษาไทย สำหรับครู
ประถมศึกษา .**คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. **การประเมินการอ่าน
การคิดวิเคราะห์และเขียน.** โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์
(ร.ส.พ.). กรุงเทพฯ .

ตัวอย่าง ผลงานของนักเรียน

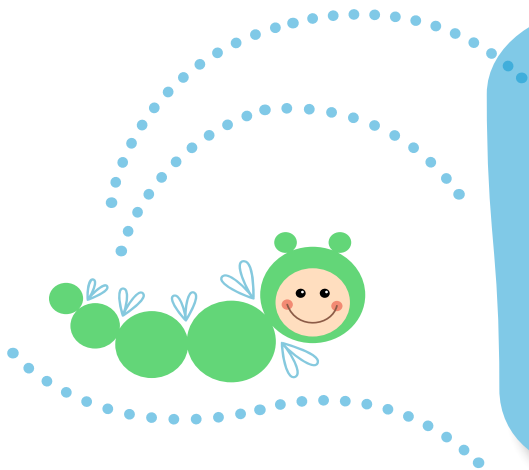

สอนอย่างไร...ให้เด็กคิดสร้างสรรค์

โดย...มานพ ตันติวงศ์ชัย

ครู คศ.๒ โรงเรียนบ้านควนสวรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตรัง เขต 1

ฉันลืมตาโลก
 ฟ้าไม่เจี๊ยะจี้
 ฉันกักกิน
 เน้นนานหลายสัปดาห์
 ร่างกายของฉันเปลี่ยนไป
 ฉันนอนหลับ
 รอคอยการไปขบปีน

นี่คือ งานเขียนลำนํ้าอิสระชิ้นแรกของผู้เขียนทดลองนำมาใช้เป็นสื่อในการจัดกิจกรรมเสริมกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เพื่อปลูกฝังทักษะกระบวนการคิดอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/2 โรงเรียนบ้านควนสวรรค์ ผลจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเสริมดังกล่าว นักเรียนสามารถเรียงร้อยถ้อยคำง่ายๆ ที่สร้างสรรค์ออกมาได้อย่างน่าฟังพอใจ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

แสนรู้

ปู่ของฉันมีม้า
ฉันพามันไปเที่ยวในสวน
ฉันจึงรักมันมาก
มันนั้นเป็นม้าแสนรู้
และแข็งแรง
ปู่และฉันรักมัน

โดย...ด.ญ.ศรินยา ชูสิงห์ ป.6/2

ผลงานชื่อ **แสนรู้** เป็นผลงานชิ้นแรกของ ด.ญ.ศรินยา เธอสามารถถ่ายทอดความคิดสร้างสรรค์ในรูปแบบลักษณะของความเป็นเหตุเป็นผลได้เป็นอย่างดี

หนังสือ

มีคนทิ้งหนังสือ
ฉันเก็บได้ที่ข้างถนน
เลยเก็บไว้
ฉันค่อยค่อยเปิดดู
เป็นหนังสือเรียนที่หน้าอ่าน
ฉันนั่งอ่าน
ฉันจึงชอบได้

โดย...ด.ญ.วิมลลิน ศรีทองเที่ยว ป.6/2

ผลงานชื่อ **หนังสือ** เป็นงานเขียนชิ้นแรกของ ด.ญ.วิมลลิน เธอสามารถใช้คำง่ายๆ ถ่ายทอดความคิดสร้างสรรค์ในรูปแบบลักษณะของความเป็นเหตุเป็นผลได้อย่างน่าชื่นชม

สงสาร

นกตัวนั้นบินมา
จะบินไปไหนกันหรือเจ้า
ขยันจัง
บินไปแล้วบินมา
ฉันดูแล้วน่าสงสารนัก
พักบ้างนะ
อย่าบินมากเกินไป

โดย...ด.ญ.ฤทัยทิพย์ คล้ายกุล ป.6/2

ผลงานชื่อ **สงสาร** ก็เป็นผลงานชิ้นแรกของ ด.ญ.ฤทัยทิพย์ เช่นเดียวกัน ผลงานชิ้นนี้ ด.ญ.ฤทัยทิพย์ สามารถนำคำง่ายๆ มาเรียงร้อยกันอย่างสร้างสรรค์ โดยสอดแทรกความรู้สึกเล็กๆ ของเธอลงไปได้ที่น่าชื่นชม

ผู้เขียนเริ่มมองเห็นคุณค่าของงานเขียนชิ้นเล็กๆ ของลูกศิษย์เพิ่มมากขึ้น เพราะผู้เขียนเชื่อมั่นว่า สิ่งที่เด็กได้ถ่ายทอดออกมา นั้น ถือเป็นความรู้สึกและความคิด ที่ใสสะอาดบริสุทธิ์ ครูจึงควรมอบความรัก ความเมตตา และความเข้าใจให้กับ เด็กอย่างสม่ำเสมอ ผลของการกระทำดังกล่าว อาจจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนได้ ดังที่ ฮิลการ์ดและเบอเวอร์ (Hilgard and Bower, 2003 : 175) ได้กล่าวไว้ว่า “...การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ทำให้พฤติกรรม เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม อันเป็นผลจากการฝึกฝน และประสบการณ์...” และคิมเบล และการ์เมซี (Kimble and Garmezy, 2003 : 175) ได้กล่าวว่า “...การเรียนรู้ เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ค่อนข้างถาวร โดยเป็นผลจากการฝึกฝนเมื่อได้รับ การเสริมแรง...”

ผู้เขียนคาดหวังว่าการเรียนรู้ด้วยการปลูกฝังทักษะกระบวนการคิดอย่างสร้างสรรค์จากการเขียนล่านำอิสระดังกล่าว อาจเป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเดิมๆ ของนักเรียนไปสู่พฤติกรรมใหม่ๆ ได้ดี หากอาศัยประสบการณ์ต่างๆ ที่นักเรียนได้รับจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ ตลอดจนมีการฝึกฝนอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ซึ่งมีครูผู้สอนเป็นกลไกสำคัญของการขับเคลื่อนดังกล่าว

ร่างกายของฉันชอบบาง
ล่องลอยอยู่บนท้องฟ้า
หลังฝนโปรยปราย
เด็กๆ ต่างมีความสุข
บ้างเดิน บ้างวิ่ง บ้างจื๊นมาที่ตัวฉัน
ฉันภูมิใจที่เป็นส่วนหนึ่ง
ที่คอยสร้างสรรค์ความสุขให้กับเด็ก
ฉันจะคอยทอดร่างอยู่บนฟากฟ้า
ฟากฟ้า...สีครามสดใส
เพื่อปลอบโยนเด็กๆ ให้คลายเหงา
ด้วยสีเจ็ดสีบนตัวฉัน
ตราบนิจนิรันดร์

นี่คือตัวอย่างงานเขียนอีกชิ้นหนึ่งที่ผู้เขียนทดลองนำมาใช้จัดเป็นกิจกรรมเสริมทักษะกระบวนการคิดอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทั้งสองห้อง ผู้เขียนไม่ได้คาดหวังสิ่งใดมากนัก เพียงแต่อยากชี้แนะแนวทางให้ลูกศิษย์ได้มีโอกาสถ่ายทอดความคิดที่สร้างสรรค์ตามจินตนาการและศักยภาพของแต่ละคนออกมาเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วิลเลียม กอร์ดอน (William Gordon , 1996 : 101) ที่กล่าวไว้ว่า “...รูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เป็นรูปแบบ

การสอนที่เสริมสร้างความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ให้แก่ผู้เรียน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดความคิดใหม่ๆ แปลกๆ มาใช้ในการแก้ปัญหา และพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ โดยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พูด เขียน และแสดงออกตามความเหมาะสม...” ซึ่งจากการดำเนินการจัดกิจกรรมเสริมดังกล่าว นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทั้งสองห้อง สามารถเขียนลำนวนิสรที่สร้างสรรค์ได้อย่างน่าชื่นชม ดังตัวอย่างผลงานเขียนของนักเรียนต่อไปนี้

ผีเสื้อ

ร่างกายของฉันบอบบาง
มีสีส้มเหลืองสลับแดง
ฉันชอบดูดน้ำหวาน
ตามดอกไม้หลากสีหลากพันธุ์
ฉันบินล่องลอยตามธรรมชาติที่สวยงาม
ยามอากาศที่สดใส
เด็กๆ ต่างชื่นใจ
ที่ตัวฉันมีสีสันสดใสและมีลวดลายอย่างสวยงาม
ฉันภูมิใจที่เห็นเด็กๆ ต่างมีความสุข
โดย...ด.ญ.วรารัตน์ ตงอ่อน ป.6/1

ผลงานชื่อ **ผีเสื้อ** เป็นผลงานชิ้นแรกของ ด.ญ.วรารัตน์ เธอสามารถนำถ้อยคำที่มีความงดงามอยู่ในตัวของถ้อยคำเหล่านั้นมาเรียงร้อยเป็นงานเขียนที่สร้างสรรค์ได้อย่างน่าสนใจ

ผู้เขียนเชื่อมั่นว่า นักเรียนทุกคนล้วนมีความคิดที่สร้างสรรค์ทุกคน เพียงแต่ครูจะต้องทำหน้าที่ของครูผู้สอนที่ดีที่คอยกระตุ้นให้ลูกศิษย์ทุกคน ได้มีโอกาสแสดงความคิดที่สร้างสรรค์ออกมา ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ ชาตรี สำราญ (2546 : 33) ที่กล่าวว่า “...ถึงแม้ว่า ความคิดสร้างสรรค์จะ แอบแฝงอยู่ในหัวใจเด็กทุกคน แต่ถ้าครูไม่กระตุ้นให้เด็กๆ คิด และนำมาใช้ ความสามารถด้านนี้ก็จะไม่ปรากฏออกมาให้เห็นได้...” ผู้เขียนจึงนำรูปแบบ ของการเขียนล่านำอิสระไปใช้ในการจัดกิจกรรมเสริมทักษะกระบวนการ คิดที่สร้างสรรค์ของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อกระตุ้นให้ลูกศิษย์ทุกคนได้ แสดงความคิดที่สร้างสรรค์ออกมา

จากผลงานของลูกศิษย์หลากหลายชิ้น เขาและเธอเหล่านั้นสามารถ นำประสบการณ์ดีๆ ที่ได้พบเห็นในชุมชนของตนมาเชื่อมโยงกับการเรียนรู้ สิ่งใหม่ๆ แล้วสร้างสรรค์ผลงานของตนออกมาอย่างมีคุณค่า ซึ่งสอดคล้อง กับแนวคิดของ อารี พันธุ์มณี (2546 : 155) ที่กล่าวไว้ว่า “...ความคิด สร้างสรรค์เป็นกระบวนการทางสมองที่คิดในลักษณะอนินทรีย์ อันนำไปสู่ การค้นพบสิ่งแปลกใหม่ ด้วยการคิด ดัดแปลง ประยุกต์ความคิดเดิม ผสมผสานกันให้เกิดสิ่งใหม่...” ผู้เขียนยังคงเฝ้ารออย่างมีความหวังเสมอ เฝ้ารอที่จะอ่านงานเขียนสร้างสรรค์ที่แปลกใหม่ของลูกศิษย์อยู่ทุกนาที่

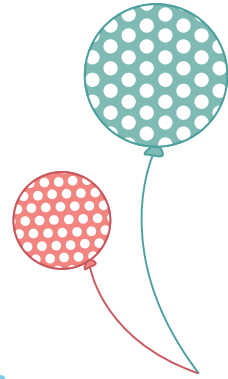
ผู้เขียนมีความเชื่อมั่นเช่นเดียวกับ ชาตรี สำราญ (2546 : 8) ที่ เชื่อมั่นว่า ดอกไม้ นาข้าว ฟุ้งหญ้า ป่าเขา และสายน้ำ คือ อ้อมกอดที่ อบอวนของธรรมชาติ คือ ห้องเรียนที่ยิ่งใหญ่ของนักเรียนและครูผู้สอน และ คือบทเรียนที่ยิ่งใหญ่ของชีวิตแห่งความเป็นจริงของการเรียนรู้

ดังนั้น ผลงานของลูกศิษย์ตัวน้อยๆ ของผู้เขียน จึงมักจะสอดแทรกภาพ ของธรรมชาติที่คุ้นชิน แล้วเรียงร้อยถ้อยคำออกมาอย่างสร้างสรรค์ ดังเช่นผลงาน การเขียนล่านำอิสระต่อไปนี้

สายลม

ฉันเป็นสายลมที่ใสสะอาด
ชอบท่องเที่ยวไปในโลกกว้าง
ฉันคอยพัดพาอากาศที่สดชื่น
เพื่อเป็นของขวัญให้แก่เด็กๆ
ฉันคอยพัดพาความร้อนไปจากเด็กๆ
แล้วพัดพาความเย็นมาให้เด็กๆ อยู่เสมอ
ฉันอยู่รอบตัวของเด็กๆ
ไม่เคยทิ้งเด็กๆ ไว้ลำพัง
คอยปลอบโยนเด็กๆ
ด้วยความเย็นที่ฉันมี

โดย...ด.ญ.นัทธมน นาศรี ป.6/2

ผีเสื้อ

ฉันอาศัยอยู่ในไข่สีเหลือง
แม่ของฉันมาวางไข่บนใบไม้สีเขียวอ่อน
ฉันกินใบไม้อยู่เป็นเวลานาน
จึงกลายเป็นดักแด้ที่อาศัยอยู่ในใยฝ้าย
ฉันไม่กินอะไรเลยอยู่ประมาณ 1-2 สัปดาห์
รอคอยเป็นสัตว์ที่บินอยู่บนท้องฟ้า
มีปีกสวยสง่างาม
เด็กๆ ชอบดู บ้างก็วิ่งไล่จับฉัน
ฉันมีความสุข
ที่มีปีกที่สวยงาม
คอยให้ความสดใสแก่เด็กๆ

โดย...ด.ญ.สุพัตรา หัวเขา ป.6/1

หิ่งห้อย

ฉันบินร่อนอยู่เหนือผิวน้ำ
คอยส่องทางให้ผู้คนมองเห็น
ฉันชอบบินเวลายามเย็นและพลบค่ำ
ส่องแสงระยิบระยับอย่างสวยงาม
เด็กๆ วังไล้จับ
เด็กสนุกสนานเวลาวิ่งไล่จับฉัน
ฉัน...มีไฟส่องสว่างไสว
เด็กๆ จึงชอบจับฉัน
ฉันชอบบินอยู่เหนือผิวน้ำ
น้ำที่ฉันอาศัยอยู่นั้น
ใสสะอาดไม่มีมลพิษ
เด็กๆ มีความสุข
ฉันมีความสุข

โดย...ด.ญ.ณัฏฐา กลับชั้น ป.6/1

ผู้เขียนมีวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างไรลูกศิษย์ตัวน้อยๆ ของผู้เขียนเหล่านี้จึงสามารถเรียงร้อยถ้อยคำในรูปแบบของการเขียนล่านำอิสระได้อย่างสร้างสรรค์ ผู้เขียนนี้ทบทวนและเฝ้าถามตัวเองอยู่เสมอๆ ในที่สุด ผู้เขียนก็สามารถสรุปวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนออกมาได้ดังนี้

1. สอนโดยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ ซึ่งสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติที่อยู่รอบๆ ตัวของนักเรียน สามารถนำมาใช้เป็นสื่อในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นท้องถิ่นสีเขียว หรือทุ่งนาสีทอง ไม่ว่าจะเป็นสวนป่าของโรงเรียนหรือสวนป่าในชุมชน ธรรมชาติเหล่านี้ นักเรียนทุกคนล้วนมีพื้นฐานความรู้ความเข้าใจที่ดี จึงย่อมจะสามารถถ่ายทอดออกมาเป็นล่านาอิสระที่สร้างสรรค์ได้อย่างดีเยี่ยม

2. สอนโดยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้ในสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวของนักเรียนมากที่สุด สิ่งที่อยู่ใกล้ตัวของนักเรียนมีอยู่มากมาย มีทั้งสิ่งที่มีชีวิต มีทั้งสิ่งที่ไม่มีชีวิต มีทั้งสิ่งที่มนุษย์สร้างไว้ และสิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ ไม่ว่าจะเป็นสัตว์เลี้ยงของเล่น ต้นไม้ ดอกไม้ หรือหนังสือที่นักเรียนอ่าน สิ่งที่อยู่ใกล้ตัวเหล่านี้ นักเรียนสามารถเรียบร้อยถ้อยคำให้เป็นล่านาอิสระที่สร้างสรรค์ได้เช่นเดียวกัน

3. สอนโดยให้นักเรียนรู้จักเหตุ
รู้จักผล เพื่อให้นักเรียนรู้จักเหตุรู้จักผล
เกี่ยวกับความสัมพันธ์ของสิ่งแวดล้อมที่มี
ต่อตนเอง บุคคลรอบข้าง สัตว์หรือสิ่งมีชีวิต
อื่นๆ และรู้จักเหตุรู้จักผลเกี่ยวกับผลกระทบ
ของสิ่งแวดล้อมที่มีต่อตนเอง บุคคลรอบข้าง
สัตว์หรือสิ่งมีชีวิตอื่นๆ เช่นเดียวกัน

4. สอนโดยให้นักเรียนมีความรู้สึก
เป็นสุขในการร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้
นักเรียนได้ร่วมกิจกรรมการเรียนรู้อย่าง
สนุกสนาน ได้ร่วมกิจกรรมการเรียนรู้
อย่างสร้างสรรค์ ได้ร่วมกิจกรรมการเรียนรู้
อย่างมีความสุข โดยให้นักเรียนได้สัมผัสกับ
บรรยากาศในการเรียนรู้ที่ดีและมีชีวิต

5. สร้างขวัญกำลังใจและแรงจูงใจ
ในการสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบของ
การเขียนล่านำอิสระให้กับนักเรียนทุกคน
อย่างสม่ำเสมอ

6. เสริมทักษะการอ่านให้นักเรียน
อย่างต่อเนื่อง โดยให้นักเรียนได้อ่านผลงาน
การเขียนล่านำอิสระที่สร้างสรรค์ให้ครูผู้สอน
และเพื่อนร่วมชั้นเรียนฟังทุกครั้งที่มีการจัด
กิจกรรมการเรียนการสอนเสริมทักษะ
กระบวนการคิดที่สร้างสรรค์ดังกล่าว

ผู้เขียนสอนให้นักเรียนมีทักษะกระบวนการคิดที่สร้างสรรค์ด้วยวิธีการเหล่านี้ โดยมีความเชื่อมั่นว่าความคิดสร้างสรรค์มีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของนักเรียน เพราะนักเรียนจะสามารถนำความคิดที่สร้างสรรค์ไปใช้ในการแก้ปัญหาในการดำรงชีวิตได้เป็นอย่างดี ซึ่งชาญชัย อินทรประวัติ (อ้างถึงใน อารี พันธุ์มณี. 2546 : 155-156) ได้กล่าวว่า “...ความคิดสร้างสรรค์มีความจำเป็นต่อชีวิต เพราะในการให้การศึกษาแก่เด็กไม่สามารถจะสอนทุกสิ่งทุกอย่างที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต การสอนเด็กให้มีความคิดสร้างสรรค์ จึงมีโอกาสนำความรู้ไปใช้ในการแก้ปัญหาได้ดี...” ถึงแม้ว่า ความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนจะสอดแทรกอยู่ภายในผลงานการเขียนล่านำอิสระของนักเรียนเพียงไม่กี่ผลงาน แต่หากนักเรียนได้มีโอกาสถ่ายทอดความคิดที่สร้างสรรค์ออกมาอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ นักเรียนก็จะเป็นคนที่มีความคิดสร้างสรรค์ที่ดีๆ ติดไว้กับตัวได้ตลอดเวลา ผู้เขียนเชื่อมั่นว่าวันนั้นคงจะไม่ยาวไกลเกินไปสำหรับผู้เขียน

เอกสารอ้างอิง

ชาตรี สาราณ. การสอนโดยอาศัยสิ่งแวดล้อมเป็นสื่อ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2537.

_____. **ผลึกคิด**. กรุงเทพฯ : มุลนิธิสดศรี – สฤษดิ์วงศ์, 2546.

มาลินี จุฑารพ. **จิตวิทยาการเรียนการสอน**. กรุงเทพฯ : 2539.

อารี พันธุ์มณี. **จิตวิทยาสร้างสรรค์การเรียนการสอน**. กรุงเทพฯ : ไยโหม, 2546.

การจัดการความรู้ในสถานศึกษา

เพื่อ เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

(School Knowledge Management for Learning Organization)

โดย...ดร. จักรพงศ์ สุวรรณศรี

รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

ในโลกยุค “สังคมแห่งความรู้” ยุคโลกาภิวัตน์ และยุคแห่งการเปลี่ยนแปลง” หน่วยงานต่างๆ ต้องปรับตัว เปลี่ยนกระบวนทัศน์ใหม่ และเปลี่ยนวิธีการทำงานใหม่ โดยเรียนรู้ให้เร็วกว่าคู่แข่ง เรียนรู้ให้สัมพันธ์กับการทำงาน และเรียนรู้เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้ดีมีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น เพื่อการก้าวเข้าสู่สังคมฐานความรู้ (Knowledge-based Society)

ในการบริหารราชการแนวใหม่ หน่วยงานราชการจึงต้องพัฒนาความรู้ความเชี่ยวชาญให้เพียงพอแก่การปฏิบัติงาน และสอดคล้องกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว โดยยึดหลักการบริหารราชการตามพระราชบัญญัติว่าด้วยหลักเกณฑ์ และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ซึ่งระบุไว้ในหมวด 3 มาตรา 11 ดังนี้

“ส่วนราชการมีหน้าที่ พัฒนาความรู้ในส่วนราชการ เพื่อให้มีลักษณะเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ โดยต้องรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และสามารถประมวลผลความรู้ในด้านต่างๆ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติราชการได้อย่างถูกต้อง รวดเร็วและเหมาะสมกับสถานการณ์ รวมทั้งส่งเสริมและพัฒนาความรู้ความสามารถ สร้างวิสัยทัศน์ และปรับเปลี่ยนทัศนคติของข้าราชการในสังกัด ให้เป็นบุคลากรที่มีประสิทธิภาพ และมีการเรียนรู้ร่วมกัน ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติราชการของส่วนราชการ ให้สอดคล้องกับการบริหารราชการ ให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามพระราชกฤษฎีกา”

สถานศึกษา ถือเป็นส่วนราชการที่เป็นหน่วยงานทางการศึกษา และเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ที่มีความสำคัญในการจัดการความรู้ จึงต้องปรับบทบาทให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมรอบตัว และสังคมโลก โดยเฉพาะพระราชกฤษฎีกากำหนดเป็นหลักการว่า ส่วนราชการต้องมีการพัฒนาความรู้ เพื่อให้มีลักษณะเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ ดังนั้นจึงต้องพัฒนาสถานศึกษาในรูปแบบใหม่ ด้วยการจัดการความรู้ในสถานศึกษา โดยมีแนวปฏิบัติดังนี้

1. ต้องสร้างระบบสถานศึกษาให้สามารถรับรู้ข่าวสารได้อย่างกว้างขวาง
2. ต้องสามารถประมวลผลความรู้ในด้านต่างๆ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติราชการได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว และเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป
3. ต้องมีการส่งเสริมและพัฒนาความรู้ความสามารถ สร้างวิสัยทัศน์และปรับเปลี่ยนทัศนคติของบุคลากร เพื่อให้บุคลากรทุกคนเป็นผู้มีความสามารถในวิชาการสมัยใหม่ตลอดเวลา มีความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และมีความคุณธรรม
4. ต้องมีการสร้างควมมีส่วนร่วมในหมู่บุคลากรให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน เพื่อนำมาใช้พัฒนาในการปฏิบัติราชการร่วมกันให้เกิดประสิทธิภาพ

อย่างไรก็ตาม การบริหารจัดการสถานศึกษายุคใหม่ ต้องบริหารจัดการให้ตอบสนองต่อความต้องการของท้องถิ่น โดยมีครูเป็นผู้ขับเคลื่อนให้การจัดการความรู้เดินไปข้างหน้า ซึ่งการจัดการความรู้เป็นแนวคิดการจัดการสมัยใหม่ ที่มองคนในสถาบันเป็นทรัพย์สินอันมีค่า โดยเฉพาะการจัดการความรู้ที่แท้จริง เป็นการจัดการความรู้โดยกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ในการดำเนินกิจกรรมร่วมกันในกลุ่มผู้ทำงาน เพื่อช่วยกันดึงความรู้ในคน (Tacit Knowledge) ที่ซ่อนอยู่ในความคิดและฝังตัวอยู่ในองค์กร กับความรู้แจ้งชัด (Explicit Knowledge) ที่ปรากฏในเอกสาร ที่บันทึกหรือรายงานต่างๆ ขององค์กร มายกระดับความรู้จัดให้เป็นระเบียบ เพื่อให้คนที่ต้องการเข้าถึงได้ง่าย และดึงออกมาใช้งานได้สะดวก

ความรู้ที่ฝังลึกในคน เป็นทรัพย์สินทางปัญญาที่มีค่ายิ่ง ที่เกิดจากประสบการณ์ในการทำงาน จากค่านิยม ทัศนคติที่ได้จากการปฏิบัติงานในองค์กร หรืออาจเกิดจากการมีพรสวรรค์ และเมื่อนำมาผ่านกระบวนการจัดการความรู้ เพื่อนำความรู้ไปยกระดับความรู้ และนำไปใช้ในการทำงานใหม่ ก็จะทำให้เกิดประโยชน์มากมายต่อสถานศึกษายุคใหม่ ที่จะพัฒนาไปสู่การเป็นผู้นำในการพัฒนาการเรียนการสอนในที่สุด

ในการจัดการความรู้ต้องมีการจัดการครบทั้งสามองค์ประกอบของความรู้ คือ ความรู้ฝังลึกในคน ความรู้แฝงในองค์กร และความรู้แจ้งชัด รวมทั้งต้องมีเป้าหมายเพื่อพัฒนากิจกรรมหลักขององค์กร กลุ่มบุคคล หรือเครือข่าย ซึ่งการดำเนินการจัดการความรู้ ต้องมีลักษณะที่บูรณาการอยู่ในกิจกรรมหรืองานประจำ โดยไม่ทำให้สมาชิกขององค์กรรู้สึกว่ามีภาระงานเพิ่ม ดังนั้นการจัดการความรู้ในสถานศึกษาจึงควรมีเป้าหมายสามประการได้แก่

1. เพื่อพัฒนางานให้มีคุณภาพและผลสัมฤทธิ์ยิ่งขึ้น
2. เพื่อพัฒนาคน คือพัฒนาผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งในที่นี้คือ ข้าราชการทุกระดับ
3. เพื่อการพัฒนาฐานความรู้ขององค์กรอันเป็นการเพิ่มพูนทุนความรู้ หรือทุนปัญญาของหน่วยงาน ซึ่งจะช่วยให้หน่วยงานมีศักยภาพในการทำงานมากขึ้น

สำหรับการพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้ในสถานศึกษา เพื่อให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้อย่างแท้จริง ต้องกำหนดบทบาทของผู้เกี่ยวข้องไว้ดังนี้

1. บทบาทของ CKO (Chief Knowledge Officer) ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องผลักดัน ส่งเสริม และสนับสนุนให้เกิดการจัดการความรู้ในด้านต่างๆ คือ

- (1) การจัดให้มีการแลกเปลี่ยนภูมิปัญญาของครู
- (2) การจัดให้มีระบบสารสนเทศที่เอื้อต่อการจัดการความรู้
- (3) การฝึกอบรมให้ครูและบุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดการความรู้
- (4) การมีระบบให้ขวัญกำลังใจ แก่ผู้ที่มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
- (5) การจัดให้มีการสื่อสารการจัดการความรู้ในองค์กรอย่างต่อเนื่อง
- (6) การจัดให้มีฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความรู้
- (7) การสร้างวัฒนธรรมการทำงาน ให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้โดยผู้บริหารต้องเป็น CKO และต้องเป็นแบบอย่างที่ดี
- (8) มีการประเมินผลการจัดการความรู้
- (9) มีการจัดตั้งทีมงานจัดการความรู้ (Knowledge Management Team) โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นประธาน และสมาชิกในหน่วยงานเป็นทีมงานร่วมกันจัดทำแผนปฏิบัติการ KM
- (10) จัดให้มีมุมแลกเปลี่ยนความรู้
- (11) มีการสร้างบรรยากาศในองค์กรให้เอื้อต่อการจัดการความรู้
- (12) มีเครือข่ายแลกเปลี่ยนความรู้

2. บทบาทของทีมงาน (KM Team) ได้แก่ คณะทำงานและสมาชิกในสถานศึกษา ต้องมีกระบวนการดำเนินการจัดการความรู้คือ

- (1) ผู้บริหารและทีมงานต้องศึกษาทำความเข้าใจในหลักการและขั้นตอนการนำการจัดการความรู้มาใช้ในสถานศึกษา
- (2) คณะทีมงานต้องเข้ารับการฝึกอบรมเรื่องการจัดการความรู้

- (3) ศึกษาเยี่ยมชมหน่วยงานที่ประสบความสำเร็จในเรื่องการจัดการความรู้
- (4) ร่วมกำหนดเป้าหมายของการจัดการความรู้ให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ ค่านิยม และกลยุทธ์หลักของสถานศึกษา
- (5) ดำเนินการจัดการความรู้ด้วยกระบวนการบริหารจัดการเปลี่ยนแปลง (change management process) ประกอบด้วย
- (ก) การจัดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ค่านิยมในการทำงานของครูเพื่อให้อการจัดการความรู้บรรลุผล
 - (ข) การสื่อสารให้เข้าใจว่า ทำไมต้องมีการจัดการความรู้
 - (ค) มีกระบวนการและเครื่องมือเพื่ออำนวยความสะดวกให้มีการจัดการความรู้ ถ้าเป็นการจัดการความรู้ประเภท Tacit Knowledge จะใช้เครื่องมือที่อาจจะไม่ต้องเกี่ยวข้องกับสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศมากนักเพราะเป็นความรู้ที่เน้นการปฏิบัติซึ่งมาจากประสบการณ์การทำงาน ส่วนเครื่องมือเกี่ยวกับสื่ออิเล็กทรอนิกส์จะมีส่วนที่เกี่ยวข้องในการนำไปใช้ค้นหาความรู้ รวบรวมความรู้ จัดเก็บข้อมูล และแสวงหาความรู้

(ง) การฝึกอบรมและการเรียนรู้ในเรื่องการจัดการความรู้

(จ) การวัดผลการจัดการความรู้เพื่อจะทำให้รับรู้ว่าการจัดการความรู้ บรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่เพียงไร การวัดจะสะท้อนถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงาน

(ฉ) การยกย่อง ชมเชยและให้รางวัลเพื่อเป็นแรงจูงใจในการจัดการความรู้

(6) สมาชิกในสถานศึกษาต้องมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนความรู้ นำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการทำงาน และมีการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ดังนั้น การจัดการความรู้ในสถานศึกษาจึงเป็นนวัตกรรมในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ซึ่งเป็นการบริหารจัดการให้มีการจัดการความรู้สู่การปฏิบัติ เพื่อนำไปสู่การปฏิรูปการเรียนรู้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และคุณภาพผู้เรียนในที่สุดด้วยเหตุนี้ การจัดสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ จึงต้องอาศัยการจัดการความรู้ที่มีประสิทธิภาพของผู้นำองค์กร โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเป็นผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ที่จะทำให้สถานศึกษาเป็นสถานศึกษาแห่งการเรียนรู้อย่างแท้จริง

บรรณานุกรม

ธีระ รุณเจริญ. ผู้ความเป็นผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ.กรุงเทพฯ : ชุมทอง
อุตสาหกรรมและการพิมพ์, 2549.

บุญดี บุญญาภิจ. “การจัดการความรู้จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ,” สานปฏิรูป. 80
(ธันวาคม 2547) : 23-135.

ประพันธ์ ผาสุกยัด. การจัดการความรู้ฉบับมือใหม่หัดขับ. กรุงเทพฯ: ไยไหม,
2547.

วิจารณ์ พานิช. การจัดการความรู้ : ปัญหาที่ต้องสร้างภายใต้หลักประกัน
ทั่วหน้า. 2544.ก.แหล่งที่มา <http://www.kni.or.th> vichom@trf.
or.th

———. ความรู้ยุคใหม่อยู่ในคนมากกว่าตำรา. สานปฏิรูป. (ธันวาคม 2547
ข.) : 160-168.

ป้องกันการทุจริต

ปลูกจิตสำนึกให้นักเรียน

โดย...ดร.ภูธร จันทะพงษ์ ปุณณศรีสรัง
นักวิชาการศึกษา สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา สพฐ.

เบิกทรัพย์วันละบาทซื้อ	มังสา
นายหนึ่งเลี้ยงพศิมา	ไปอ้วน
สองสามสี่นายมา	กำกับ กันแสบ
บังทรัพย์สี่ส่วนอ้วน	บาทสิ้นเสื่อตาข

นิทานเกี่ยวกับคนฉ้อฉล ยกยอกค่าเลี้ยงดูเสือที่เบิกมาจากคลังหลวง พอหลายคนเข้าเสือที่เลี้ยงไว้ก็ตายเพราะอดอาหาร แสดงว่าเรื่องนี้อยู่คู่โลกมานมนาน จนมีการกล่าวไว้ในโคลงโลกนิติ

เมื่อพิจารณาเรื่องการทุจริตในโรงเรียน จะมีพฤติกรรมใดได้บ้าง สมมุติว่านักเรียนคนหนึ่งลืมหืมตาการบ้าน เข้าของวันนั้นจึงไปแอบหยิบสมุดการบ้านของเพื่อนในห้องมาลอกส่ง หากครูไม่ได้คิดที่จะตรวจสอบเรื่องนี้ กลายเป็นว่าในวันนั้นนักเรียนที่ลอกการบ้านส่งได้รอดตัวไปได้หนึ่งวัน แต่ผลเสียตามมาก็คือไม่ได้เรียนรู้อะไร และหากไม่ได้รับการแก้ไข “การลอกการบ้าน” เรื่องเล็กๆ เรื่องนี้อาจปลูกฝังนิสัยที่ไม่พึงประสงค์ลงไปจิตใจของนักเรียนคนนั้น

เรื่องราวดังกล่าวนี้ อาจเกิดขึ้นจากสภาพแวดล้อมในโรงเรียนด้วย เพราะเมื่อนักเรียนสังเกตเห็นว่าคุณครูประจำชั้นใช้เวลาราชการที่ต้องจัดการเรียนรู้ตามหน้าที่ของตนเอง ไปนั่งพิมพ์เอกสาร “ผลงานวิชาการ” เพื่อใช้เป็นเอกสารประกอบการขอเลื่อนวิทยฐานะ ยิ่งไปกว่านั้นเอกสารที่ทำก็เป็นการคัดลอกมาจากอินเทอร์เน็ต โดยไม่ได้อ้างอิงแหล่งที่มา เรื่องเหล่านี้ฝ่ายครูเองก็อาจคิดว่าเป็นเพียงเรื่องเล็กน้อย ไม่น่าจะเสียหายอะไร แต่หารู้ไม่ว่าครูคนนั้นกำลังเป็นแบบอย่างของการประพฤติอันมิชอบให้นักเรียนได้เห็น

สถานศึกษาเป็นสังคมจำลองสังคมใหญ่ เป็นสถานที่หล่อหลอมอุปนิสัยของคน อีกรุ่นหนึ่งให้เติบโตมาเป็นพลเมืองของประเทศนี้ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ ผู้เรียนจึงเป็นเรื่องที่สำคัญมาก ซึ่งหมายรวมถึงการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน วิธีชีวิต และ แบบอย่างของบุคลากรในโรงเรียนด้วย

หากเราปรารถนาเห็นสังคมที่ดี ปราศจากการทุจริต คดโกงกัน เราก็จำเป็นต้องเริ่มต้นจัดการป้องกันหรือจัดการกับพฤติกรรมเล็กๆ ในการจัดการศึกษาใน สถานศึกษา ที่อาจถือได้ว่าเป็น “เชื้อร้าย” ที่จะลุกลามใหญ่โตได้ พฤติกรรมเหล่านั้น ได้แก่ การลอกกระดาษคำตอบ การแข่งคิว การเก็บของได้แล้วเก็บไว้ใช้เอง การฝาก นักเรียนเข้าเรียน การใช้กลโกงเพื่อให้คะแนนผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนสูงขึ้น การติดสินบน การเล่นพรรคเล่นพวก การเบียดบังทรัพย์สินของโรงเรียนไปเป็นของตัวเอง

แนวคิดเรื่องการศึกษาที่ต่อต้านการทุจริต คอร์รัปชัน หรือ Anti-corruption Education จึงเป็นประเด็นสำคัญที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความสำคัญ เนื่องจากเป็นภารกิจการจัดการศึกษาที่ต้องเตรียมคนของประเทศนี้ให้มี คุณภาพ

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ได้เสนอ ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันปราบปรามการทุจริต ไว้ว่า “การส่งเสริมการศึกษา เพื่อสร้างเยาวชนให้เป็นสุจริตชน ทุกภาคส่วนต้องร่วมกันสนับสนุนส่งเสริมในนโยบาย การศึกษาทั้งในระดับและนอกระดับ ปรวัชทิศทางโดยมุ่งสร้างคนเก่ง คนดี ดำรงชีวิต สอดคล้องตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสังคมที่มีเสถียรภาพ สามารถพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมของประเทศให้ก้าวหน้าอย่างมั่นคง รวมทั้งการแก้ปัญหาเรื่องการ ทุจริตคอร์รัปชันของประเทศชาติอย่างยั่งยืน”

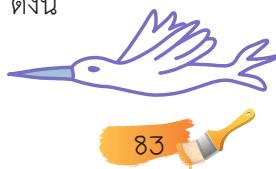
นอกจากนี้ได้มีการลงนามในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระหว่างสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกับกระทรวงศึกษาธิการ มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ส่งเสริม สนับสนุน เผยแพร่ และประสานให้เกิดการเสริมสร้างทัศนคติ ค่านิยมเรื่องความซื่อสัตย์สุจริตในสถาบันการศึกษาทุกระดับ และบุคลากรในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

2. สร้างเครือข่ายป้องกันและปราบปรามการทุจริตในกลุ่มบุคลากรของกระทรวงศึกษาทุกระดับ เสริมสร้างบทบาทในการเฝ้าระวัง และมีส่วนร่วมในการป้องกันและต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ เพื่อให้กระทรวงศึกษาธิการไทยใสสะอาด ปราศจากการทุจริต และ

3. ให้กระทรวงศึกษาธิการมีบทบาทในการส่งเสริมให้ทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการได้นำยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และดัชนีวัดคุณธรรมและความโปร่งใส ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติไปประยุกต์ใช้ โดยเฉพาะการส่งเสริมด้านคุณธรรม จริยธรรมแก่บุคลากรในระบบการศึกษา ให้กระบวนการดำเนินการจัดการศึกษาของประเทศเป็นไปอย่างถูกต้อง มีคุณธรรมปราศจากการทุจริต

ประกอบกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยเรื่อง “**กระทรวงศึกษาธิการไทยใสสะอาด**” โดยสร้างความโปร่งใสในการบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ ให้ปราศจากการทุจริตคอร์รัปชัน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในฐานะที่รับผิดชอบงานการจัดการศึกษาของเยาวชนส่วนใหญ่ของประเทศ ให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพในอนาคต ได้ตระหนักในความสำคัญของการเตรียมการด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในสถานศึกษาโดยเริ่มจากนักเรียน ครู ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษา จึงได้จัดทำ “โครงการป้องกันการทุจริต ปลุกจิตสำนึกให้นักเรียน” รวมทั้งมีการกำหนดยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ และยุทธศาสตร์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ว่าด้วยการ “ป้องกันการทุจริต”

วิสัยทัศน์

“สพฐ. เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้
อยู่อย่างพอเพียง หลีกเลียงอบายมุข
ทุกหน่วยงานรับผิดชอบตบสนองการป้องกันทุจริต”

พันธกิจแบบบูรณาการ

“พัฒนา สพฐ. ให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ทั้งระบบ ปลอดอบายมุข ร่วม
ป้องกันการทุจริต ปลุกจิตสำนึกให้นักเรียนสังกัด สพฐ. มีความรู้ที่เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง
มีทักษะกระบวนการคิด มีวินัย ซื่อสัตย์ อยู่อย่างพอเพียง มีจิตสาธารณะและยึดมั่นใน
คุณธรรม จริยธรรม ควบคู่กับการพัฒนาครู ผู้บริหาร บุคลากรทางการศึกษาอย่าง
บูรณาการ โดยให้ผู้เกี่ยวข้องมีบทบาทในกระบวนการดำเนินงานอย่างมีส่วนร่วม โปร่งใส
เสมอภาคและเป็นธรรม รวมทั้งการปฏิบัติ การพัฒนาและเผยแพร่องค์ความรู้ด้านการ
ป้องกันการทุจริตอย่างมีจรรยาบรรณที่ต่อเนื่องและยั่งยืน”

พันธกิจ

1. พัฒนาทุกหน่วยงานของ สพฐ. ให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ มีระบบและ
วิถีพอเพียง มีความสุจริต รับผิดชอบปลอดอบายมุข
2. พัฒนาระบวนการเรียนรู้ที่เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง รวมทั้งปลุกจิตสำนึก
ให้นักเรียนสังกัด สพฐ. มีทักษะกระบวนการคิด มีวินัย ซื่อสัตย์ อยู่อย่างพอเพียง มี
จิตสาธารณะ ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม และป้องกันการทุจริต
3. พัฒนาครู ผู้บริหาร บุคลากรทางการศึกษาแบบบูรณาการอย่างเป็นระบบ
และต่อเนื่องให้มีคุณภาพ มีความพอเพียง สุจริต รับผิดชอบ ปลอดอบายมุข บนฐาน
การเรียนรู้ที่เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง
4. ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการองค์ความรู้ด้านการส่งเสริมและต่อต้าน
การทุจริตอย่างเป็นระบบ และมีเครือข่ายระดับชาติและนานาชาติที่เข้มแข็งและก้าวหน้า
อย่างมีพลวัต

วัตถุประสงค์หลัก

1. ทุกหน่วยงานของ สพฐ. มีระบบงานและวิถีแบบพอเพียง สุจริต รับผิดชอบ ปลอดภัย และมีการเรียนรู้และการจัดการความรู้อย่างเท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง ตัวชี้วัดในระยะ 3 - 5 ปี

1.1 ร้อยละของหน่วยงานและบุคลากร ที่ผ่านกระบวนการพัฒนาระบบงาน และวิถีแบบพอเพียง สุจริต รับผิดชอบ ปลอดภัย และมีการเรียนรู้และจัดการความรู้อย่างเท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง

ตัวชี้วัดในระยะ 5 - 10 ปี

1.2 ร้อยละของความพึงพอใจของหน่วยงานและบุคคลที่เกี่ยวข้องทั้งใน แนวตั้งและแนวนอนที่มีต่อหน่วยงานและบุคลากร สพฐ. ที่มีระบบงานและวิถีแบบพอเพียง สุจริต รับผิดชอบ ปลอดภัย มีการเรียนรู้และจัดการความรู้อย่างเท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง

2. นักเรียนสังกัด สพฐ. มีกระบวนการเรียนรู้ที่เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง มีทักษะกระบวนการคิด มีวินัย ซื่อสัตย์ อยู่อย่างพอเพียง มีจิตสาธารณะ ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม และป้องกันการทุจริต

ตัวชี้วัดในระยะ 3 - 5 ปี

2.1 ร้อยละของนักเรียนสังกัด สพฐ. ที่ผ่านกระบวนการเรียนรู้อย่างเท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง การปลูกจิตสำนึก มีความเข้าใจและประยุกต์ใช้หลักทักษะกระบวนการคิด มีวินัย ซื่อสัตย์ อยู่อย่างพอเพียง มีจิตสาธารณะ ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรมในการดำเนินชีวิตและต่อต้านการทุจริต

ตัวชี้วัดในระยะ 5 - 10 ปี

2.2 ร้อยละของความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการมีทักษะกระบวนการคิด มีวินัย ซื่อสัตย์ อยู่อย่างพอเพียง มีจิตสาธารณะ ยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนสังกัด สพฐ.

3. ครู ผู้บริหาร บุคลากรทางการศึกษามีส่วนร่วมในการป้องกันการทุจริต ตัวชี้วัดในระยะ 3 - 5 ปี

3.1 ร้อยละของโครงการ/กิจกรรมด้านการป้องกันการทุจริตที่ครู ผู้บริหาร
บุคลากรทางการศึกษามีส่วนร่วมในกระบวนการดำเนินงาน

3.2 จำนวนเครือข่ายป้องกันการทุจริตเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา

3.3 ร้อยละของกลุ่มเป้าหมายที่รับทราบข้อมูลข่าวสารด้านการป้องกัน
การทุจริต

ตัวชี้วัดในระยะ 5 - 10 ปี

3.4 ระดับความสำเร็จของการใช้สื่อในการต่อต้านการทุจริต

3.5 ระดับคติการทุจริตของประเทศโดยรวมที่ลดลงตามลำดับ

4. นักเรียน ครู ผู้บริหาร บุคลากรทางการศึกษา สังเกต สพฐ. รู้เท่าทัน ร่วมคิดป้องกันการทุจริต

ตัวชี้วัดในระยะ 3 - 5 ปี

4.1 ร้อยละของการนำผลศึกษาวิจัยด้านป้องกันการทุจริตไปใช้ประโยชน์

4.2 ร้อยละของนักเรียน ครู ผู้บริหาร บุคลากรทางการศึกษา สังเกต สพฐ.
ผ่านเกณฑ์การพัฒนาศักยภาพตามที่กำหนดไว้

4.3 ระดับความสำเร็จของกิจกรรมความร่วมมือ (ลักษณะเครือข่าย) กับ
ต่างประเทศที่ดำเนินการภายในรอบปี

ยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ที่ 1 : สร้างองค์ความรู้และกระบวนการเรียนรู้ที่เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง
ปลูกจิตสำนึก ทักษะกระบวนการคิด มีวินัย ซื่อสัตย์ อยู่อย่างพอเพียง มี
จิตสาธารณะ ยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียน ครู ผู้บริหาร
บุคลากรทางการศึกษา สังเกต สพฐ.

ยุทธศาสตร์ที่ 2 : สพฐ. รวมพลังร่วมสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ สร้างระบบและวิถี
พอเพียง สุจริต รับผิดชอบ ปลอดภัย และป้องกันการทุจริต

ยุทธศาสตร์ที่ 3 : สร้างครู ผู้บริหาร บุคลากรทางการศึกษามีอาชีพ เพื่อเป็นรากฐาน
ในการป้องกันการทุจริตอย่างมีจิตสำนึก และเปี่ยมด้วยคุณภาพ

ภายใต้โครงการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมและธรรมาภิบาลในสถานศึกษา
 “ป้องกันการทุจริต” เพื่อวางรากฐานการปลูกจิตสำนึก ซึ่งเป็นกลไกในการป้องกัน
 และปราบปรามการทุจริตของประเทศชาติต่อไปนั้น สำนักงานคณะกรรมการ
 การศึกษาขั้นพื้นฐานได้ดำเนินการแผนงานขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ดังกล่าว
 ด้วยการจัดประชุมเสวนาระดมความคิดเห็นจากนักวิชาการและผู้ที่เกี่ยวข้อง
 กำหนดกรอบทิศทางในการพัฒนาผู้เรียน กำหนดจุดเน้นการจัดการศึกษา เพื่อ
 ป้องกันการทุจริตตามช่วงวัย 5 ประการ ประกอบด้วย 1) ทักษะกระบวนการคิด
 2) มีวินัย 3) ซื่อสัตย์สุจริต 4) อยู่อย่างพอเพียง และ 5) มีจิตสาธารณะ ซึ่งใช้
 เป็นกรอบในการพัฒนาเอกสารประกอบการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียน รวมทั้ง
 แนวทางสำหรับการจัดค่ายสำหรับนักเรียนด้วย

ทั้งนี้สามารถติดตามความเคลื่อนไหวของการดำเนินการตามโครงการได้ที่เว็บไซต์
 และ facebook โครงการป้องกันการทุจริต ปลูกจิตสำนึกให้นักเรียน

“ ប្រកួតប្រជែងក្នុងការងារ ”
ឆ្នាំ ២០១៣

ប្រែ...ក្រុម គំរូកម្មវិធីបង្រៀន
និងការងារសម្រាប់ ឆ្នាំ ២០១៣

กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ประกาศผลการคัดเลือกครูผู้ได้รับรางวัล “ยอดครูผู้มีอุดมการณ์” ในโครงการ ตามรอยเกียรติยศครูผู้มีอุดมการณ์ และจิตวิญญาณครู ครั้งที่ 7 พ.ศ.2556 เพื่อยกย่องครูที่มีความเป็นครูด้วยจิตวิญญาณ ทั้งปฏิบัติตนและปฏิบัติงานเป็นแบบอย่างที่ดีของสังคมและสร้างค่านิยมให้สังคมยอมรับ และเพื่อผลักดันให้ครูมีกระบวนทัศน์ใหม่ ใฝ่รู้และรู้คิดได้อย่างรวดเร็ว ดำเนินงานประสบความสำเร็จและพัฒนาศึกษาของประเทศในสภาพของชุมชน สังคมที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม มีความยากลำบาก มีภัยคุกคามทางสังคม ความมั่นคงของชาติ ซึ่งได้มอบให้กับ ครูจุฬาลง ปงกันมูล เป็นรายแรก ในปี 2550 เป็นต้นมา โดยคัดเลือกข้าราชการครูสายงานการสอนหรือสายงานบริหารสถานศึกษา ทั้งภาคราชการ และเอกชน ที่ปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่ที่มีชุมชนและสังคมที่มีความแตกต่างทางภาษาและวัฒนธรรม มีปัญหา ภัยสังคมหรือความมั่นคงของประเทศ มีความเสี่ยงต่อการปฏิบัติงานและเป็นผู้ทุ่มเท เสียสละเพื่อช่วยเหลือดูแลนักเรียนอย่างต่อเนื่อง จนเกิดผลงานเป็นที่ประจักษ์ จำนวน 4 รางวัล แบ่งเป็นภาคละหนึ่งคน ซึ่งได้รับรางวัลเป็นเงินสดสามแสนบาท เข็มเสมาทองคำ โล่รางวัล และเกียรติบัตรจากนายกรัฐมนตรี ในวันครู ที่ 16 มกราคม 2556 ที่ผ่านมานี้ หอประชุมคุรุสภา กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร เรามารู้จัก “ยอดครูผู้มีอุดมการณ์” ปี 2556 กันค่ะ

“ยอดครูผู้มีอุดมการณ์” ภาคกลาง

“ครูต้องมีหัวใจของความเป็นครู ต้องรักและเข้าใจเด็ก ที่สำคัญต้องมีความสุขเมื่อได้อยู่กับเด็ก เมื่อเด็กได้รับความรักความเข้าใจ เด็กก็จะกล้าเข้าหาครู และเห็นครูมีค่า เป็นส่วนหนึ่งของชีวิต....”

นายณพรัตน์ รุ่งโรจน์ ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลวัดคลองใหญ่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เป็นคนจังหวัดจันทบุรี เริ่มรับราชการเป็นครูอยู่ที่โรงเรียนบ้านหนองม่วง อำเภอกองใหญ่ จังหวัดตราด จนปัจจุบันเป็นผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลวัดคลองใหญ่ จังหวัดตราด สถานที่ตั้งโรงเรียนอยู่ห่างจากจังหวัดประมาณ 77 กิโลเมตร อยู่ใกล้กับจุดชายแดนประเทศกัมพูชาซึ่งในสมัยก่อนเป็นพื้นที่เสี่ยงภัย มีการสู้รบกัน การทำงานยากลำบากและเสี่ยงต่ออันตรายทุกวัน ต้องไปหลบภัยในหลุมหลบภัยของโรงเรียนร่วมกับนักเรียนและผู้ปกครองเสมอ ต้องแก้ปัญหาความยากจนของนักเรียนด้วยการช่วยจัดหาทุนการศึกษา ความเจ็บป่วยของนักเรียนจากโรคมาลาเรีย และการขาดการเรียนการสอนติดต่อกัน

ผลงานเด่นคือการปรับปรุง พัฒนาโรงเรียนในทุกด้านให้สมบูรณ์เหมาะสมกับการเรียนการสอน ภายใต้งบจำกัดด้านงบประมาณ ด้านบุคลากรที่มีความสามารถและภาวะแวดล้อมที่ยากต่อการปรับปรุงพัฒนาอาคารสถานที่ แต่ไม่ย่อท้อ และไม่คิดย้ายออกนอกพื้นที่ซึ่งมีแต่ความหลากหลายทางภาษาและวัฒนธรรมเพราะผู้ปกครองบางส่วนเป็นชาวเกาะกง ประเทศกัมพูชา อพยพมาตั้งถิ่นฐาน เด็กนักเรียนที่มาจากประเทศกัมพูชามีประมาณ 1 ใน 3 ของเด็กนักเรียนทั้งหมด และมีนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ จึงได้ให้ความเสมอภาคทั้งเด็กนักเรียนชาวไทยและกัมพูชา เน้นให้เด็กเป็นคนดี มีจิตอาสา กตัญญู เชื่อฟังบิดามารดา และครูอาจารย์ โดยใฝ่หาความรู้ นำความรู้ และวิธีการมาพัฒนาเด็กนักเรียน ครู อาจารย์ และโรงเรียน ส่วนผลงานการบริหารพัฒนาโรงเรียนและเด็กนักเรียน ได้ใช้วิธีสร้างเครือข่ายความร่วมมือ

ระหว่าง ดำรง สถานือนามัย เทศบาล และชุมชนให้มีส่วนร่วมในการช่วยกันพัฒนา โรงเรียนให้เจริญก้าวหน้าในทุกด้าน ส่งผลให้นักเรียนมีคุณภาพ มีความรู้ความสามารถ เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันในทุกด้าน และที่สำคัญในความหลากหลายนี้ ยังได้เน้นย้ำความเป็นไทย และนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลักในการ บริหาร พัฒนาโรงเรียนและใช้ในชีวิตประจำวัน โดยได้ยึดหลักการที่ว่าเด็กต้องสำคัญ ที่สุด ครูต้องเป็นแบบอย่างในการทำ ความดี และนักเรียนต้องจบออกไปอย่างมีคุณค่า ที่สำคัญท่านเป็นครูผู้ทุ่มเท เสียสละให้กับชีวิตการรับราชการครูมาโดยตลอด

“ยอดครูผู้มีอุดมการณ์” ภาคเหนือ

“เงินรางวัลที่ได้จะนำไปเป็นทุนการศึกษาให้กับ นักเรียนยากจนและพัฒนาหอพักนักเรียนบ้าน ไกล ซึ่งตอนนี้มี 500 กว่าคน จะมุ่งมั่นทำงานและ จะขอเกษียณอายุราชการที่นี้ตลอดไป...”

นายสมศักดิ์ วุฒิสัตย์ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแม่ระเมิง อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 เป็นคนจังหวัด พระนครศรีอยุธยา เริ่มรับราชการครั้งแรกที่ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก เมื่อปี พ.ศ. 2527 ดำรงตำแหน่งอาจารย์ใหญ่ โรงเรียนบ้านแม่ระเมิง ปี พ.ศ.2546 โรงเรียน บ้านแม่ระเมิง ซึ่งเป็นโรงเรียนที่ตั้งอยู่บนยอดดอยแม่ระเมิงสูงจากระดับน้ำทะเล 64 เมตร ห่างจากตัวจังหวัดตาก 244 กิโลเมตร โรงเรียนเปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลจนถึง มัธยมศึกษาตอนปลาย มีนักเรียนทั้งสิ้น 1,542 คน มีห้องเรียนสาขาที่เปิดสอนตั้งแต่ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 จำนวน 12 สาขา แต่ละสาขที่ตั้งอยู่บนยอดเขา นักเรียนเป็นชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงและพม่า นับถือศาสนาพุทธและศาสนาคริสต์ ใช้ ภาษาท้องถิ่นเป็นภาษาพูดในชีวิตประจำวัน ทำให้มีปัญหาในเรื่องการสื่อสารระหว่าง

ครูและนักเรียน โรงเรียนใช้วิธีการแก้ปัญหาโดยจ้างครูอัตราจ้าง เป็นศิษย์เก่ามาเป็นครูสอน โรงเรียนไม่มีสัญญาณโทรศัพท์ ใช้น้ำประปาภูเขา ไฟฟ้าใช้จากเครื่องปั่นไฟ โซลาเซลล์และพลังน้ำ

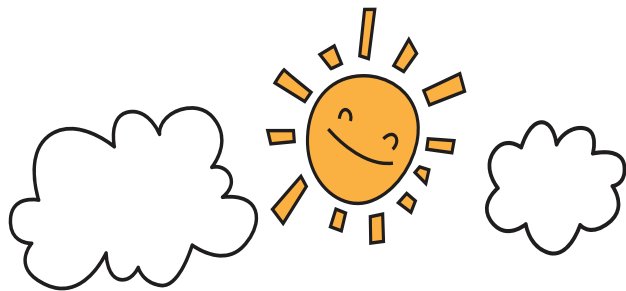
ปี พ.ศ. 2548 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงรับโรงเรียนบ้านแม่ระเมิงให้เป็นโรงเรียนในพระราชดำริ (โรงเรียนในโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารและทรงรับห้องเรียนสาขาอีก 6 สาขาไว้ในโครงการด้วย) โรงเรียนยังได้ดำเนินงานด้านการจัดการเรียนการสอนตามโครงการพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยการขยายโอกาสทางการศึกษา (เปิดสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเมื่อปี พ.ศ. 2551 ทำให้นักเรียนมีโอกาสในการศึกษาต่อมากขึ้น) ในท่ามกลางปัญหาความขาดแคลนทั้งอาคารเรียน วัสดุ อุปกรณ์การเรียนการสอน โรงเรียนได้รับพระราชทานอาคารเรียนจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และได้ระดมทรัพยากรจากหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อก่อสร้างปรับปรุงอาคารเรียน หอพักนอน บ้านพักครู ห้องน้ำ ห้องสมุด สื่อวัสดุการเรียนการสอน และได้ทำข้อตกลงกับวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีตาก จังหวัดตาก ร่วมมือกันจัดการเรียนการสอนสายอาชีพให้กับนักเรียน เพื่อเป็นทางเลือกให้กับนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ไปแล้ว นอกจากนี้โรงเรียนยังเป็นแหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เช่น การปลูกพืช และเลี้ยงสัตว์อีกด้วย

“ยอดครูผู้มีอุดมการณ์” ภาคใต้

“การสร้างวิทยาลัยประมงปัตตานีให้สำเร็จ มีความพร้อมในทุกด้าน สร้างผู้เรียนให้มีศักยภาพ พัฒนาหลักสูตรและการสอนภายใต้การบริหารอย่างมีคุณภาพ โดยมีความเสี่ยงและอุปสรรคมากมาย เป็นความท้าทายที่กล้าเผชิญและฝ่าฟันไปได้ อย่างน่าภาคภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า...”

นายปรีชา เวชศาสตร์ ผู้อำนวยการวิทยาลัยประมงปัตตานี จังหวัดปัตตานี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นคนจังหวัดสงขลา เมื่อปี พ.ศ. 2546 ได้รับคำสั่งให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารวิทยาลัยประมงปัตตานี ซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่เสี่ยงภัย ร้ายแรงมาก และเกิดเหตุการณ์รุนแรงบ่อยครั้ง จึงต้องระมัดระวังตัวตลอด 24 ชั่วโมง มีผลงานการจัดตั้งวิทยาลัยประมงปัตตานีได้อย่างสมบูรณ์ท่ามกลางความขัดแย้งและการบุกรุกที่ดินของชุมชนใกล้เคียง แก้ปัญหาความขาดแคลนทั้งน้ำประปา บ้านพัก อาคารเรียน ถนน รั้วป้องกันภัย ตลอดจนอัตราค่าจ้างและงบประมาณสนับสนุน ด้วยนักศึกษาที่มีความหลากหลายทางเชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรม ครอบครัว นักศึกษาส่วนใหญ่ยากจน เดินทางไกล จึงจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักศึกษาโดยให้มีหอพักนอนสำหรับนักศึกษาและจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้วิชาชีพแยกตามสถานที่ต่างๆ จำนวน 11 แห่ง เป็นวิทยากรในการฝึกอาชีพด้านการประมง การเกษตรให้กับครอบครัวของนักศึกษา และประชาชน เพื่อให้นักศึกษากับผู้ปกครองร่วมสร้างอาชีพ และหารายได้ร่วมกัน จนได้รับเชิญให้เป็นวิทยากรด้านการส่งเสริมอาชีพระดับจังหวัด และระดับภาค ซึ่งผลการประเมินมาตรฐานและคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับดี และดีมากทุกมาตรฐาน วิทยาลัยประมงปัตตานีเป็นสถานศึกษารางวัลพระราชทาน ปี 2552 และปี 2554 เป็นผู้บริหารดีเด่นด้านคุณธรรม มนุษย์สัมพันธ์ และชุมชนดีเด่น มีความทุ่มเท เสียสละได้รับรางวัลมากมาย เช่น รางวัลสถานศึกษา 7 รางวัล ระดับจังหวัด 1 รางวัล ระดับภูมิภาค 1 รางวัล ระดับประเทศ 52 รางวัล และระดับนานาชาติ 11 รางวัล โดยเฉพาะรางวัลโล่พระราชทานการจัดตั้งวิทยาลัยจาก สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

“ยกครูผู้มีอุดมการณ์”

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

“การสอนนักเรียนให้เป็นไปตามที่เราอยากให้เป็น ต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ ต้องจริงจัง จริงใจ ทุ่มเท เสียสละ และไม่หวังผลตอบแทน ความภูมิใจที่เกิดจากลูกศิษย์ ย่อมเกิดแก่เราผู้เป็นครูอย่างแน่นอน....”

นายวิระยุทธ เพชรประไพ ครูวิทยฐานะเชี่ยวชาญ โรงเรียนเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 รับราชการครั้งแรกที่โรงเรียนเสิงสาง ตั้งแต่ปี พ.ศ.2525 จนถึงปัจจุบัน โดยไม่ได้ย้ายไปโรงเรียนอื่นในอดีตโรงเรียนเสิงสางอยู่ในพื้นที่สีชมพู เป็นพื้นที่ที่มีความแตกต่างทางความคิด เรื่องการเมือง การปกครอง ผู้ปกครองอพยพถิ่นฐานเข้ามาอยู่หลากหลาย ทำให้มีการใช้ภาษาถิ่นโคราช ภาษาถิ่นอีสาน ภาษาส่วย ภาษาเขมร และภาษาไทยกลาง เป็นต้น นักเรียนที่รับผิดชอบมีความแตกต่างทางภาษา และวัฒนธรรม เด็กนักเรียนมีฐานะยากจน ทำให้ขาดโอกาสในการเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ในบางโอกาส ได้แก้ปัญหาโดยให้นักเรียนที่มีฐานะยากจนที่มีความสนใจและรักงานศิลปะมาพักอาศัยอยู่ในโรงเรียนในลักษณะโรงเรียนประจำ เรียกว่า “ครอบครัวศิลปะ” โดยได้ดูแลเรื่องค่าอาหารและค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักเรียนร่วมกับผู้ปกครองของนักเรียน และได้รับอุปการะเด็กไว้หลายคน แม้บางครั้งต้องกู้เงินจากสหกรณ์ออมทรัพย์ครูมาใช้จ่าย ได้ทุ่มเทและเสียสละโดยศึกษาวิชาช่างในวันเสาร์-อาทิตย์ เพื่อนำความรู้มาใช้ในการสอนวิชาการงานและวิชาช่าง ได้แก้ปัญหาการขาดแหล่งเรียนรู้ด้านศิลปะ และขยายโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้โดยสามารถระดมทุนทรัพย์จากทุกภาคส่วน ได้รับเงินบริจาคถึง 4,000,000 บาท นำมาใช้ก่อสร้างอาคารหอศิลป์ภายในโรงเรียน

เสิงสาง ได้รับรวบรวมผลงานของศิลปิน นักเรียน นิสิต และนักศึกษา มาจัดแสดง เป็นแหล่งเรียนรู้ให้แก่นักเรียน และประชาชนผู้สนใจในงานด้านศิลปะมาศึกษาดูงาน เป็นจำนวนมาก รวมทั้งเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่เด็ก เยาวชน นักศึกษา และผู้สนใจ ทำให้เกิดการเชื่อมโยงการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบ ได้รับเชิญให้เป็นคณะกรรมการ ดำเนินงาน และตัดสินด้านศิลปะระดับประเทศหลายรายการ ได้อบรมสั่งสอนและ พัฒนานักเรียนให้ส่งผลงานเข้าประกวด จนมีผลงานดีเด่น ได้รับรางวัลทั้งในระดับ ท้องถิ่น ประเทศ และนานาชาติ รางวัลรวมกันมากกว่า 1,900 รางวัล สร้างชื่อเสียง ให้แก่โรงเรียน ชุมชน และประเทศชาติ มาอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้ นักเรียนได้พัฒนาตนเองด้านทักษะชีวิต สามารถดูแลตัวเองและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ อย่างมีความสุข จนนักเรียนได้รับรางวัลนักเรียนดีเด่นพระราชทาน จำนวน 5 ราย รางวัลกลุ่มเยาวชนดีเด่นแห่งชาติและรางวัลเยาวชนดีเด่นแห่งชาติ และผู้ทำคุณประโยชน์ ต่อเยาวชนสาขาศิลปวัฒนธรรม ส่งผลให้นักเรียนมีรายได้ระหว่างเรียนจากการประกวด และจำหน่ายผลงาน สามารถสอบเข้าเรียนต่อในระดับอุดมศึกษาในมหาวิทยาลัย ที่มีชื่อเสียงของประเทศไทย รับรางวัลมากมาย เช่น รางวัลข้าราชการพลเรือนดีเด่น “ครูททองคำ” จากสำนักนายกรัฐมนตรี ครู อาจารย์ ผู้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเข้มแข็ง เสียสละในการสั่งสอนอบรมเยาวชน ด้วยความเมตตาเอาใจใส่ จากมูลนิธิอนุสรณ์ หม่อมงามจิตต์ บุรฉัตร รางวัลครูสภา “เข็มทองคำ” รางวัล “บุคลากรต้นแบบปฎิรูป การเรียนรู้” รางวัล “ครูดีในดวงใจ” จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และอื่นๆ อีกหลายรางวัล

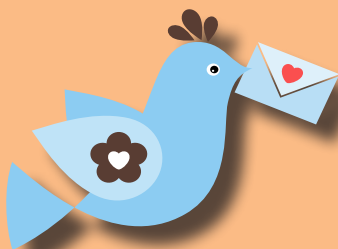
ยอดครูผู้มีอุดมการณ์ทั้ง 4 ท่าน เป็นความภาคภูมิใจของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และกระทรวงศึกษาธิการ ที่ปฏิบัติหน้าที่ ด้วยความวิริยะ อุตสาหะในสังคมที่มีความยากลำบากตลอดเวลาการทำงาน และ พร้อมที่จะเป็นแม่พิมพ์หล่อหลอมจิตใจของเด็กไทย สมกับการได้รับการคัดเลือก เข้ารับรางวัลตามโครงการ ตามรอยเกียรติยศครูผู้มีอุดมการณ์และจิตวิญญาณครู ขอเป็นกำลังใจให้กับครูไทยทุกคน ได้ทำหน้าที่อันสำคัญ พัฒนาอนาคตของชาติ ให้ประเทศไทยเจริญก้าวหน้าทัดเทียมนานาประเทศ...

วารสารวิชาการ

เป็นวารสารที่จัดทำขึ้น เพื่อเป็นแหล่งเผยแพร่ความรู้ด้านวิชาการ เกี่ยวกับ
หลักสูตร สื่อ การจัดการเรียนการสอน และการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา
รวมทั้งเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ในเชิงสร้างสรรค์
ต่อการปฏิบัติงานด้านการศึกษาของครู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ขอความ
ที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการฉบับนี้ เป็นความคิดเห็นเฉพาะของผู้เขียน ซึ่งอาจ
ไม่ตรงกับความคิดเห็นของคณะที่ปรึกษาและคณะบรรณาธิการวารสารวิชาการ

ขอเชิญชวน

ครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ร่วมส่งบทความวิชาการ
ด้านการศึกษา มาลงเผยแพร่ในวารสารวิชาการ
ความยาวไม่เกิน 5 หน้ากระดาษ A4 ขนาดตัวอักษร 16 พอยท์
(บรรณานุกรมอ้างอิง เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับบทความเท่านั้น)
พร้อมภาพประกอบ

ส่งมาได้ที่

กองบรรณาธิการวารสารวิชาการ
สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
ตึก สพฐ.3 ชั้น 3 กระทรวงศึกษาธิการ
ถนนราชดำเนินนอก
เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300
หรือ e-mail : obec1234@hotmail
.com

เค้าซอง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

ที่ปรึกษา

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

(นายชินภัทร ภูมิรัตน)

รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

(นายกมล รอดคล้าย)

รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

(นายอเนกต์ รัชชูปถัมภ์)

รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

(นางเบญจลักษณ์ น้ำฟ้า)

ที่ปรึกษาด้านมาตรฐานการศึกษา

ที่ปรึกษาด้านการศึกษาศึกษาพิเศษและผู้ด้อยโอกาส

ที่ปรึกษาด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้

ที่ปรึกษาด้านเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน

ที่ปรึกษาด้านพัฒนาระบบเครือข่ายและการมีส่วนร่วม

ที่ปรึกษาด้านนโยบายและแผน

คณะบรรณาธิการ

บรรณาธิการ : นางสาวกวีณา อัครธรรม

ผู้ช่วยบรรณาธิการ : นางสาวอุษณีย์ วัฒนพันธ์

นางศุภณัฐดา สุขสมัย

นางสาวพนิดา บัณฑิต

บ้านหนังสืออัจฉริยะ

โครงการบ้านหนังสืออัจฉริยะในช่วงแรก มีเป้าหมายจัดตั้งบ้านหนังสืออัจฉริยะรวม 41,800 แห่ง จาก 80,000 หมู่บ้านทั่วประเทศ แบ่งเป็น พื้นที่ปกติ 40,000 แห่ง และพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ และ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลาอีก 1,800 แห่ง รวมทั้งห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” 87 แห่ง เพื่อเป็นการส่งเสริมการอ่าน เปิดโอกาสให้ประชาชนในหมู่บ้านได้มีหนังสืออ่านมากขึ้น

ในอดีตที่ผ่านมามีคนที่ได้ดีจากการอ่านหนังสือเพียงเล็กน้อย เป็นการอ่านหนังสือที่ช่วยเปลี่ยนชีวิต ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการก็หวังว่าการที่มีบ้านหนังสือเช่นนี้ จะมีผู้มีโอกาสที่อยากเปิดบ้านตนเองให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน ซึ่งในช่วงแรกก็มีผู้มาใช้บริการถึง 40,000 คน รวมทั้งจะทำให้สาธารณชนได้เห็นประโยชน์ของการอ่านและกิจกรรมเหล่านี้ โดยช่วยกันบริจาคหนังสือเข้ามาเรื่อยๆ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาความรู้ของคนไทย และสอดคล้องกับนโยบายที่รัฐบาลต้องการให้ประชาชนเรียนรู้ตลอดชีวิต

ในปี 2557 กระทรวงศึกษาธิการจะพยายามผลักดันให้มีบ้านหนังสือเพิ่มเติมในอีก 40,000 หมู่บ้าน เพื่อให้มีบ้านหนังสืออัจฉริยะครบทุกหมู่บ้านทั่วประเทศ อย่างไรก็ตาม เชื่อว่าแม้ปัจจุบันจะมีเทคโนโลยีสมัยใหม่ ไม่ว่าจะเป็นสมาร์ทโฟน แอปพลิเคชัน แท็บเล็ต แต่หนังสือก็ยังมีอยู่และมีความสำคัญ เพราะไม่ใช่ทุกคนที่จะสามารถหาความรู้และรับข้อมูลข่าวสารจากเทคโนโลยีได้ ซึ่งหนังสือมีข้อดีที่สามารถหยิบอ่านได้ตลอดเวลาและความรู้บางอย่างที่มีอยู่ในหนังสือก็ไม่ได้มีอยู่ในอุปกรณ์เทคโนโลยีสมัยใหม่ครบทั้งหมด โดยเชื่อว่าคนส่วนใหญ่ยังชอบที่จะอ่านหนังสือที่เป็นกระดาษมากกว่าการอ่านจากจอ

ปารุณา นายพงศ์เทพ เทพกาญจนา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ในฐานะเป็นประธานเปิดโครงการบ้านหนังสืออัจฉริยะ

เมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2556 ณ ฮอลล์ 9 อิมแพคฟอรัม เมืองทองธานี

จากเว็บไซต์ www.moe.go.th